

دادن مالیات و وجوب اطاعت نکردن بشاه بود منتشر ساختند و اجرای قوانین مشروطیت را فریضه ذمه خود فرمودند دکا کبلیک از قارت مصون مانده بود باز شده شروع بکسب و کار گردیده امر بتأسیس انجمن ولایتی دادند و بجایه نفر وکلاء علما و نجار و اصناف در انجمن شرف جلوس بخشیده مشغول کار روان شدند، اول تلکرافات تبریزی که از تبریز و پاریس و اسلامبول و خطی که از جانب ستارخان رسیده بود قرائت شده درباب استرداد اموال مردم ورد بصاحبان شان مذاکره بمیان آمده، از قرار معلوم تومانی سه هزار بیشتر باید مردم فلک زده نخواهد شد، چه خلیل قاف و از میان رفته است تخمین اموال قارت شده از کرور بیش است .

درخصوص امنیت شهر و افتتاح عدلیه و استقطاق اقبال الدوله و کشف این اقدامات خون ریزانه که باجاریه طهران بوده یا خود سر باعث این خسارات مالی و جانی شده مذاکره شد و رفته بقونساکری درباب استقطاق مشارالیه فرستادند، در جواب اظهار داشته بودند که اقبال الدوله از ترس مسئولیت طهران میتواند حاضر استقطاق بشود، نبدانم درباب جریه ها و بولهای که شبانه معدل لاله از مردم بیگناه می گرفت چه قراری داده اند، البته باید این وجوهات را اقلاً مسترد دارند، از قونسولخانه خبر داده بودند که قدری اموال قارت را سر بازها قونسولخانه رده بفرستند دریافت دارند، اهالی اصفهان از قونسول انگلیسی شکایت دارند که آنچنانکه مشروطین را پناه نداد نباید مستبدین را هم پناه داده باشد

روز جمعه ۱۵ ذیحجه که روز تشکیل انجمن بود حضرت مستطاب آقای محیی بزم مسافرت طهران از شهر خارج شده جوی از غضب رفته مراجعتشان را خواستگار شده عودت فرمودند و گویا این حرکت محض خود شریفی نزد دولت و هودن به مالیات که ما هم پلتیک میدانیم بوده است

روز هجدهم که عید غدیر بود حضرت آیه الله بانجمن هم تشریف فرما شدند

از طهران چندین تلکراف تهدید آمیز رسیده جواب هم داده شده است، فرطاً فرما را بجهت حکومت معین نموده اند، اهالی شهر و حضرات بختیاری ها ابدأ

اعتنا باین خرافات نکرده در کمال سرگرمی مشغول جمع آوری آذوقه و قلمه بندی شهر هستند، حسن اتفاق و لحوش بختی اهالی اصفهان اینجاست که قورخانه اصفهان خلیل معتبر و نوبه دو سال مقاومت را حاضر دارد، این قورخانه عبارت است از دو کرور فشنگ و یکمزار و هشتصد گلوله توپ از شرنل و کرمان و چند هزار فشنگ و غیره و غیره، همه روزه خبر از طهران میرسد که اردو و توپخانه مشغول حرکت اند ولی همه آنها تا حال که حرف بوده ابدأ عمل دیده نمی شود فقط اقدامی که کرده اند سردار معتضد را جایار حیدر بسمت اصفهان حرکت داده اند گویا بجهت تحقیقات هیجده است، حضرات بختیاری خیال دارند اگر اردوئی از طهران بیاید در همزای (مورچه خورت) مقابله کرده کار را یکسره نمایند، سر بازهای ملابری را سلاح گرفته تامین داده شده بیرون می آیند ولی اجزاء حکومت باوجود تأمینات جای باز میترسند که بیرون بیایند، خبر های طهران را ابدأ میگذارند که باصفهان رسد ولی از قرینه معلوم می شود از حرکت و قیام اهالی اصفهان انقلاب عظیمی در طهران برپا شده است

خواصه شکر آه که با ایل بختیاری همدست است میکنند کائنات را قبضه نموده و سوار برای تصرف قم هم رفته است، الحقی سواران بختیاری شهر را در کمال امنیت نگاه داشته و آن از نظم و نسق غفلت ندارند بستگان طایف الساطان پاماً و هلتاً در تحت حمایت انگلیس رفته اند

تلکراف تبریز به اصفهان

آقای مصمص السلطنه -

بهاد دسق که مردوستان را

دوای دل و روح ابلان فرستد

از اقدامات غیورانه جنابعالی و هوطنان متشکر امیدواریم در سایه این اتحاد حق پسندانه وطن و اثناء وطن را از اسارت سلطنت جابره برهانیم، قوت احرار در نژاد همه نوع معاونت حاضریم، به نجات تمامی نقاط بذل همت نماید صرک الله، گیلان و مازندران و استرآباد همی قیام . (انجمن ایالتی)

تلکراف حضرات آیات الله نجف اشرف باصفهان

اجل اکرم مصمص السلطنه بختیاری دام نوره .

اقدامات اسلام پندانه در اجرائیه احکام شرعیه و طرد حکومت ظالمه و قیام وظائف معدلت و تشکیل انجمن ایالتی موجب کمال مسرت و نصرت آنجناب و تأیید مجاهدین اصفهانرا مستلث و حفظ حمایت عموم اهالی و اطراف را از فتوت آنجناب خواستار و به همه قسم مساعدت مجددانه حاضریم

محمد کاظم خراسانی - عیدالله ماوندی

شکایت ملت

قابل ملاحظه سفیر کبیر اسلامبول

روزنامه (طنین) مورخه ۵ ذی الحجه سنة ۱۳۲۶

نمره ۱۴۹ غلاً از جریده بغداد چنین مینویسد :-
 وفق بود که از ترس استبداد ژون رکهای ما در ملک آزاد انگلیس و فرانسه زندگان میکردند. حالا هم برای استعلاص از استبداد شاه ظالم احرار ایران بیلاذ عثمانی میکنند ولی مع التأسف حریت پروران ایران در اینجا ملجاء و پناه گاه امنی پیدا نمینمایند زیرا که آدمهای شاه آنها را تا اینجا تعقیب میکنند و مأمورین حلیت شاه در مشهد امام حسین علیه السلام علی ملائکات در علیه قانون اساسی که ما هم آزا قبول کرده ایم بطقها مینمایند، و مشروطیت را خلاف شریعت میکویند، و بعد از آن بواسطه کاربرد از ایران شخصی حریت پروری مثل آقا میرزا علی اصغر خان را محبس خانه ما می اندارند زمانیکه ما این چیزها را می بینم متروک میشویم که مملکت ما مأمن احرار است بآلاء استبداد الخ

البته مقاله فوق منظر سفیر رسیده و محتمل است وزارت داخله عثمانی تا کنون اواصر لازمه برای استعلاص میرزا علی اصغر خان داده است، ولی در هر حال در ایجا از عرض یک مسئله ما گذرم

بر خاطر شریف معلوم است که بعد از اعلان مشروطیت و حریت دو خاک عثمانی صد هزاران نفر ایرانی که در بلاد ترکیه ساکن هستند دیگر زیر بار مظالم استبداد چند نفر مأمورین دولت زفته معاملات غیر قانونی را قبول نخواهند کرد، و بموجب فتاوی مطاعه حضرات حجج الاسلام دامت برکاتهم مأمورینی را که عهد علی میرزا میفرستد بهیچ صفت نخواهند شناخت، سبب ابقای خود تالی در مأموریت اینست که علاوه بر آنکه در هنگام مشروطیت سفیر بوده ابد بهر امی با ملت هم

تصد کرد نماید پس در اینصورت باید صحت قول خودنارا فعلاً و عملاً با ثبات برسانید نه با حرف خالی وقت بگذرانید

بدخترانه با کمال تأسف ملاحظه میکنیم که در اداره آنجناب بعضی اتفاقات بظهور میرسد که کلبتاً مقابله قوایست که داده اید، مثلاً عین الملک نامی را از طهران بکار بردازی بغداد تعیین میکنند شما هم برات مأموریت او را از بابالی صادر میکنید و حال آنکه از قرار معلوم این عین الملک همان معزالسلطان کرکچی آدم امین السلطان و شریک مسبونوز میباشد که با دستور العمل مخصوصی از دربار استبداد مأمور بغداد شده لقبش را تغییر داده است، چنانکه حبس یکی از احرار ابراهیم میرزا علی اصغر خان ملک مشارالیه را ظاهر میسازد تا نیا بچه عنوان باوجود آنچه اعتراضات هموطنان اسلامبول و مقاله های روزنامه شرفه شمس باز فرمان مأموریت مقتدر الملک را که از دربار طهران بجنرال قوسولگری مصر و جد تعیین شده از بابالی استحصال فرموده عقیباً او را بمصر فرستادند، این مسئله بدیهی است که حاله دربار ایران مأمورین مشروطه خواه مأموریت و منصب نمیدهد، هر شغلی که حاله داده شود یا محض مکافات خدمت با استبداد است یا پشهای پول، پس قبول و صدور پروات اینهم مأمورین غیر قانونی از طرف سفارت کبری عثمانی مشروطه خواهی میباشد، معلوم است تشکیل کابینه حالیه طهران قانونی نیست و اجراءات آهم چون تصویب مجلس ملی نرسیده در نزد مات شایان قبول نخواهد بود چون جناب عالی مسلمان و وطن پرست هستید نباید خودتان را آله اجراءات امیر بهادر خنگ قرار بدهید در اینگونه مسائل جنابعالی معذور نیستید زیرا که تصدیق کلیه کار بردارهای خاک عثمانی از طرف بابالی در دست شماست، طهران صد مأمور بهرستند اگر بابالی برات مأموریت ندهد در هیچ جا شناخته نخواهند شد، اگر فرمائید که از طهران میفرستید اینهم صحیح نیست، برای اینکه اگر جنابعالی از روی حقیقت با ملت همراهی بکنید ملت با تمامی قوای خود برای دفع فدیائش حاضر است، متمنی هستیم که جبران مسایل فوقی را فرموده ملت را از خودتان دلشاد فرمائید

خبر اخبارات تلگرافی خارجه

§ (لاردرزن) از (بولووا) بسمت شمال
 رهسپار شد - دختر وی هم صحت یافت

§ در مجلس شورای ملی (ملبورن) وزیر داخله
 ضمن نطق خود اظهار داشت که اراضی شمالی که
 دولت قبضه نموده براساس سکونت اهالی خارجه کافی
 تصور می شود - موی ایبه بسیار بخلاف داخل شدن
 اهالی چین است

§ (سر ادورد گری) وزیر خارجه انگلستان
 دیشب ضمن نطق خود اظهار داشت که بعد از پربشانی
 و تفکرات بسیار از مصالحه بین باسالی و آستریا اطمینان
 حاصل گردیده و دولت ترقی اتحاد دول اروپا شد
 خاصه مخبرات دولتین فرانسه و روس رشته مسالمت
 و امنیت را مستحکم نمود - و دولتین آلمان و ایتالیا
 هم سعی بر امنیت بودند - و خیال من اینست که
 مسافرت پادشاه انگلستان در (برلن) بر آلمانیان حسن
 عقیده دولت انگلیس را ظاهر خواهد ساخت - دولت
 انگلیس در همراهی با دولت مشروطه عثمانی از دولت
 آستریا امید اتحاد را دارد ولی از اینکه دولت آستریا
 بر دولت انگلیس اتهام وارد آورده باعث کدورت ما
 شده و باید آستریا را از سلسله اتحاد عایقده دانست -
 دولت انگلیس جهت حفظ امنیت و مسالمت همه نوع
 طالب ازدیاد اتحاد با تمام دول خارجه است

§ از خبر (واشلگتن) ظاهر می شود که (کمیته
 اصلاح معاملات) مصارف تعمیر قلاع را از (۵۰)
 میلیون لیرا تخفیف به (۸) میلیون داده که منحصراً آن
 برای مخارج سنگر بندی ساحل یکه میلیون لیرا میباشد -
 مجلس ملی دولت متحده آمریکا تخفیف مخارج بحری
 را از (۵۵) (۲۹) میلیون لیرا منظور نموده است

§ مخبر (روتر) از (پکن) خبر میدهد که (این
 تنگ) مجای (بانشی کای) مقرر و موقتاً بصدارت (وای
 اویو) منصوب گردید

§ در (برلن) فرقه (سوشیالست) با جلال و
 احتشام تمام خواستند در قصر امپراطوری بروند پلیس
 آنها را محال نمود

§ مخبر (روز) از اسلامبول خبر میدهد که در یک

از استاسیونهای راه آهن حجاز مسی به (الله)
 بین اصراب و حملات استاسیون منازعه واقع و
 خبر رسیده که نفوس زیادی تلف گردیده و سیم
 تلگراف را هم قطع نموده اند

§ برنطق (سراودردگری) اهالی (ویا به) نخبین
 می نمایند - روزنامه رسمی (فریم دن بلات)
 می نویسد که اکنون زمانی رسیده که ما از ملزم
 نمودن یکدیگر باز آییم و (آستریا) نیز برای قیام
 اتحاد آماده و ساعی ست

§ تلگرافی از (استینجی) رسیده که وزیر خارجه
 در (اسکپتینه) ضمن نطق خود اظهار داشت که
 در الحاق (وسینیا) سروی لازم است به (ماتی نگرو)
 متحد شود و تحریکی امضا یافت که (سرویا) با
 (موتی نگرو) ملحق شود

§ از مشاهده مقیاس زلزله ظاهر می شود که زلزله
 در انگلستان - آلمان و ایتالیا خواهد شد که بهدارج
 از زلزله (سیلیه) شدیدتر باشد از ملاحظه مقیاس
 در (کیپ تون) و (پترسبرگ) نیز وقوع این زلزله
 ثابت می شود

§ از (کیوبا) آخرین دسته قشون امریکام رهسپار شد
 § تلگرافی از (سویا) رسیده که در حدود
 (رومیلیا) قشون عثمانی آماده است - حکومت (بنار)
 هم قشون امدادی را حکم اجتماع داده است

§ (لاردرزن) از (بولووا) رهسپار بسمت
 (رشد) شد

§ تلگرافی از (توکیو) رسیده که در (دانت)
 وزیر خارجه در جواب سؤالی اظهار داشت که بین
 دول اروپا و ژاپون این وقت جز اتحاد قائم است که
 از تقلیل قواکس جنگی رأ و بجز احتمال هیچ
 گزندی نیست

§ (مسترفقت) رئیس جمهوری امریکا براساس
 ملاحظه آبنای (یناما) بعیت بسیاری از انجینیرها
 رهسپار گردید

§ در بحث بر ترمیم مسوده قانون کوسل واضح
 قوانین هندوستان (لاردرزنی) وزیر هند با جماعتی
 از اعیان مسلمین امروز ملاقات خواهد کرد - مستر
 امیر علی رئیس این هیئت بوده است

§ بموجب خبری که از (واشنگتن) رسیده دربارهٔ
سید علی (نیوقاندند) دولت انگلیس و آمریکا و
کلیدا نیوقاندند . انتظامی داده اند

§ در نزاعی که بین اعراب و عملجات راه آهن حجاز
در استانبول (الاله) واقع شده (۴۰) نفر از عمل
جات و افسر اداره عدلیه مقتول شده . قشون کک
ز (دمشق) بسمت (الاله) روانه گردید

§ تا کنون ترك استعمال احناس (آستریا) مثل سابق
برقرار است . اعضای انجمن متروکین امتعه آستریا را
اراده اینست که تا امضای عهد نامه بخیمال خود
قائم باشند

§ تلگرافی از (اسلامبول) رسیده که از خبر اجتماع
قشون (بلغار) در سرحد بهبوجه اضطراری در
اسلامبول پیش نیامده و این امر را در آنجا تقریباً
مذاکره می کنند

§ تلگرافی از (صوفیا) رسیده که حکومت بلغار
سفرایه دول خارجه را آگاه نموده که غرض از
اجتماع قشون بعض حفاظت سرحد است . چه
دولت عثمانی ادعای تجدید سرحدات (رومیلیا) ی
شرقی را نموده . از این رو دو سرحد حکم به جمع
قشون داده شده

§ (لاردرکوزن) عمیت همراهیان خود وارد
(حواسپرک) شده همه رانند

§ تلگرافی از (صوفیا) رسیده که رؤیای دم
(بلغار) مساج اطراف سرحد عثمانی رهسپار شد .
اهلی اعمه ما خیال راجع باین طرف و معاملات
مسدود شده است

§ تلگرافی از اسلامبول رسیده که رئیس راه آهن
حجاز تلگرافاً خبر داده که اعراب تا حال حمله می کنند
اقدامات در جلوگیری آنها شده است

§ تلگرافی از (صوفیا) رسیده که وزیر جنگ به
بکامدان قشون سرحد حکم سختی از اجتناب بشروع
جنگ نموده فقط جلوگیری از عبور قشون عثمانی را
بآنطرف سرحد اجازه داده است . بموجب خبری که
از اسلامبول رسیده اقدامات (بلغار) را دولت عثمانی
بهبوجه قابل اعتنا نمیداند . افسران جنگی را گمان اینست
که بابالی طالب جنگ نیست . منظور است که بابالی پنج

میلیون لیرا از حکومت (بلغار) خساره خواهد گرفت
§ بعد از افتتاح پارلمان انگلستان اعلیحضرت (ادورد
هفتم) با ملکه انگلستان در (والاکریسیا) ملاقات
(کینگ الفلسو - و ملکه ایسا) پادشاه و ملکه
(اسپانیا) خواهند رفت . و بعد از آن دو (سیارتنز)
§ در پاریس اشاعت یافت که (میلبیک) پادشاه
حبش حیات نمود

§ (تنگ شاری) وارد لندن شد - وقت ملاقات
اظهار داشت که غرض وی از آمدن به لندن اینست
که طریقه رؤی انگلستان و فرانسه را بیاموزد - این
امر غلط است که حبه قرار داد استراض از دولت
امریکا آمده و سبب رسیدن حکم از دولت متبوعه
خود از (پیکر) بزودی روانه شده است

§ در مجلس شورای ملی امریکا مسوده قانون پیش
شده که هر چهار نهارن باید دارای دستگاه تلگراف
بی سیم باشد

§ روزنامه (دیلی میل) می نویسد که در موسم
ربیع اداره بحری دسته جہازات (جنل) را کم کرده
بلکه دسته بحری مخصوصی در دریای شمال خواهد گذارد
که بشمول دسته (نور) ۱۴ جہاز جنگی و ۱۲ کشتی
موشک خواهد بود - (امیرالبحر سر اوپلم شی) سان
ده دسته جہازات دریای شمال خواهد بود

§ اعلیحضرت پادشاه انگلستان و ملکه انگلستان در
(اسپانیا) نخواهند رفت . خبر رفتن ایشان در آنجا در
(مادرید) بطلانی انتشار یافته بود -

§ مجلس وضع قانون (کالیفویا) بحث در مسوده قانون
خلایف مباحرن ژاپنی را مصل گذارده تا حسب
خواهش دولت امریکا ترمیم شود -

§ ابابالی حکومت (بلغار) را آگاه نموده که
خلاف وی بی حبه است که دولت عثمانی سرحد را
قبض خواهد شد - و اقدامات که (بلغار) می نماید
نتیجه اش بد است و همه دار هر واقعه که واقع آید
(بلغار) خواهد بود

§ وقایع نگار (طلسم) از (پیکر) خبر میدهد که
امپراطور چین عرض آبله مبتلا شده است

§ مراسم جشن مولود سال پنجم امپراطور آلمان
با کمال احتشام بعمل آمد - شهر را چراغان و آیین

بسته بودند و بسیاری از شاهزادگان شریک مجلس جشن شده نام جراند تبریکات ملی گفتند

§ (مستر روت) وزیر امریکا و (مستر برالن) سفیر دولت انگلیس بر عهد نامه صید ماهی دستخط نمودند و در مجلس ملی فرستاده نخواهد شد تا وقتیکه (مستر برالن) به دولت خبر دهد که دولت (نیو قانوند) هم اصول آنرا منظور داشته است

§ وزارت (نیو قانوند) بر عهد نامه صید ماهی متفق نیست و در اینخصوص مخبرات جاری میباشد

§ وقایع نگار (طمس) از (یگن) خبر میدهد که رساله اشاعه یافته که مرض امپراطور خوفناک نیست

§ ملکه (مارکریا) مجدداً قصد رفتن ژاپون دارد کالسکه برقی خود را همراه خواهد برد

§ در (کالیفرنیا) در مجلس وضع قانون مسوده قانون پیش شده و امضا یافته که ده هزار ایرا بری کسب اطلاع بر عده ژاپویان آنجا صرف شود.

§ (مستر روزبوات) هشت نفر از افسران بحری را مقرر کرده که لوازم دسته جات بحری را مرتب نماید بنوعی که برای جنگ مستعد باشند.

§ مخبرات بین دول اروپا جاری است نظر بر اینکه دولت عثمانی و حکومت (بلغار) را طبع از اقدامات و تدارکات جنگ شده و صلح دهند.

§ ظاهری می شود که بابلسالی از حکومت (بلغار) خواهش نموده که تبدیلاتی چند در تجدید سرحد داده شود. در صورت قبول مقدار کمی از وجه خساره را تخفیف خواهد داد. ولی (بلغار) این خواهش را نه پذیرفت. حال دولت روس به دول اروپا نوشته که متفماً به بابلسالی به نمایند که ممکن نیست در سرحد هیچگونه تبدیلی داده شود.

§ مخبر (روتز) را از (یگن) خبر رسیده که برای امری که (تنگ شوی) مأمور بود فعلاً هفت نفر مقرر شده اند و آنها را هدایت شده و پشمی برای اطلس حضرت (ادورد هفتم) آورده اند که ضمیمه خط (کونگسو) خواهد شد.

§ در مراجعه (تنگ شوی) تجربیات حاصله از اروپا را واپورت خواهد داد. که بموجب آن امور ترتیب شود.

§ مخبر (روتز) را خبر رسیده که بموجب خط دولت روس. دولت انگلیس به بابلسالی و حکومت (بلغار) نوشته که وقوع جنگ در سرحد بسیار خوفناک است و برای صلح همدردی ظاهر نموده دول اروپا نام در مصالحه عثمانی و بلغار سعی و جاهد اند.

§ حکومت (بلغار) به دول اروپا شکایت نموده که بابلسالی بهیچ وجه نمی پذیرد. و اگر اغتشاشی واقع شود بابلسالی ذمه دار است.

§ (مسیونجی ریاذف) که خواهان ترقی اتحاد انگلیس و روس و تجارت آنهاست. وزیر تجارت روس مقرر شده است

§ (سرجار ایچ) بضویت کتبه عدلیه مقرر گردید

§ تلگرافی از (اسلامبول) رسیده که خبر موثقی از (صوفیا) ظاهر داشته که حکومت (بلغار) قبول ندارد پیشتر از (۲۸) میلیون فرانک خساره بدهد و میگوید اگر همین وجه را بابلسالی قبول نکند تکلیف خود را خواهد دانست

§ تلگرافی از (سیگون) رسیده که (مسیو بون مور) حاکم (کوچین چین) خود را کشته. از زمانی دراز مبتلا شد کلو بود

§ در (ایتالیا) این خبر منتشر شده که ساطف (ادیه) ملای رومالی را شکست قاضی داده. از همراهیان ملا (۹۰) نفر مقتول و (۲۴) نفر گرفتار و جمیع مواشی را که بشارت برده بود باز گرفته است

§ تلگرافی از (ملبورن) رسیده که چهار (کیلان رانند) که برار گندم و بسمت افریقای جنوبی رهسپار بود در ساحل (ادستبرک) عرق و تمام خلاصی و کپتان و ۶ نفر افسران دیگر که جمله (۲۴) نفر بودند غرق شدند

§ بابلسالی از حکومت (بلغار) کتباً استعلام نموده که آیا رأی وی بمصالحه هست یا نه؟

§ بین دولت عثمانی و حکومت (بلغار) روز بروز کدورت بیش می شود و دول اروپا در دفع این کدورت سعی اند

§ بابلسالی به اداره گمرک هدایت نموده که اداره گمرکات تحت الحکم را در استعمال امتعه (آستریا) حکم داده چه بین دولتین عثمانی و آستریا دفع منافع شده

قانون دستخط خواهد شد. اعلیحضرت (ادورد حقیم) پادشاه انگلستان با نمایندگان دولت که سمت اشتراک درین شوری دارند ملاقات فرمودند

§ کبسیون مولق درباره تریاک در (شنگائی) افتتاح شده نمایندگان دولت انگلیس - امریکا - فرانس - روس - عثمانی - چین - ژاپون - هولاند - برتگیس - سیام - و ایران سمت اشتراک در آن دارند

§ تلگرافی از (کارا ککس) رسیده که بنام (بریسیدنت ککاسترو) مرافقه در حرم توغیب بتل (بریسیدنت کومیس) دایر شده است

§ (مستزفت) وارد (بناما) شد - عمل حضر آبسای بمجلت تمام جاری است یابندی جهان قشقه اول می شود - عقیده امینترها این است که در سنه ۱۹۱۰ در این آبسای جهازات عبور خواهند کرد

§ مجلس ملی فرانسه امضای قرض دادن به دولت چین را تا (۵۳) ملیون فرانک نموده - این استقراض برای تعمیر راه آهن (پونج) است

§ تحریک دولت روس را دوباره عثمانی و بلغار تمام سیاسون تحسین می نمایند که این تحریک با منتهای قوت و مردانگی شده است -

§ بوح حبیری که از (توکبو) رسیده (بیون کوره) در مجلس شورای ملی ژاپون ضمن نطق خود اظهار داشت که بین دولت ژاپون و دول خارجه اتحاد است اتحاد دولتین روس و انگلیس بدرجه کمال رسیده و با دول آلمان فرانسه و روس ترقی در اتحاد می شود. از نطق برس (بولو) ظاهر می شود که دولتین آلمان و ژاپون درباره مسائل راحنه به متفرق اقصی متفق الرأی هستند قوذ هیچ دولت را ژاپون نمی خواهد در ملک چین مزاحم شود و یقین دارد که دولت امریکاهم مقصدی امری نخواهد شد که بین دول تدورنی طرض گردد (بیون کوره) بالاخره اظهار نمود که دولت ژاپون را اراده اینست که در سنه (۱۹۱۰) اطلاع بدول دهد که عهد نامجات تجاوتی را ضمن یک سال ترمیم نمایند

§ در مجلس ملی فرانسه (مسیویکارد) در خصوص ترمیم ترتیبات دسته جهازات جنگی مصلأ حالات را قدیم مورد مظلون است (۲۲۷۰۰۰۰۰۰۰) فرانک صرف شود

ولی اداره جات گمرک خلأ اطاعت این امر نمی نمایند تا وقتیکه مصالحه نامه دستخط نشود

§ مسوده عهدنامه آستریا و عثمانی برای ترمیمات در اسلامبول فرستاده شده - مظلون است که در ترمیمات اشکالی پیش نخواهد آمد

§ (لارد کرزن) وارد (کپ تون) شد و روز چهارشنبه آینده بسمت وطن مألوف مراجعه خواهد نمود -

§ مجلس وضع قانون (کالیفونیا) بر مسوده قانون مباحثه می نماید که اشنگان خارجه را سلب اختیار اشتراک اراضی نماید - مقوله حکومت اینست که این قانون مخالف با عهدنامه که با ژاپون شده نیست

§ قانونی را که سلب آزادی تجارت از ساندو (امور) و (ترنسیکالا) می نمود - امپراطور روس امضا داشت

§ دیروز صبح (مسو لوبوکیم) رئیس پلیس و جهی از خانواده سلطنتی در (پنزیبرگ) گرفتار شدند - شوهر خواهر (پرس اروولوف) مجرم داد و ستد با ناغیان گرفتار شده - منزل (لوبوکیم) را پلیس محاصره کرده. حملجات پاپس لباسی در برداشته که کلاه بر آنها اثر نمی کرد - (لوبوکیم) با آسانی گرفتار شد - چند روز است در (پنزیبرگ) سر بر آوردگان گرفتار می شود بیش معلوم نیست

§ بسبب نا افاق (بلغار) و عثمانی - دولت روس اراده دارد که قبه وحه خساره جنگ عثمانی و روس (۴۸۰۰۰۰۰۰) لیرا را به باعالی وا گذار کند و همین مبلغ را باعالی از حکومت (بلغار) مطالبه می کند - (بلغار) از دولت روس (۲۷۸۰۰۰۰۰) لیرا قرض میگیرد و همین را (بلغار) به دولت عثمانی میجوهد بدهد -

§ وضع (مقدونیا) نار منقلب شده - ظلم صریح می شود - و طالبات ناجایز می ستانند - اعبان ملک متوجه نیستند

§ مجلس شورای بحری دول که اکنون در (لندن) ملغند شده در صدد وضع قانون است که بموجب دستورالعمل آن کنفرانس (هنگ) اتصال مرافعات را به نماید بر مسائل مهم آن متفق الرأی شده اند فقط برخی مسائل فروعیه موضوع بحث نیامده بعد از بحث این

تلاکرافتی از (واشنگتن) رسیده که مجلس شورای ملی امریکا مسوده قانونی را امضا داشته که بموجب آن تریاک را بجز از استعمال در ادویه ممنوع داشته

§ (سر اورد گری) با (شنگ شاری) در اداره خارجه ملاقات کرد

§ عات گرفتاری (لویو کیم) تا کنون قفسی نشده - رخی را عقیده اینست که او بجرم اینکه در پاریس در کیتة آزادی خوانمان گفته بود که (ازف) جاسوس پلیس بوده و بعضی را گمان اینست بن وی و (ازف) تا اتمام بود ازین رو (ازف) در صدد گرفتاریش بر آمد - در (پترسبرگ) افواه است که (ازف) نیز گرفتار شده ولی این خبر به تصدیق نرسیده - برمدیر روزنامه (سولوو) بجرم نکته چینی بر مسئله (ازف) حکم جریمه دو هزار منات صادر شده است

§ روزنامه (دیلی کرایکل) می نویسد این خبر غلط است که ۳ نفر از اجزای وزارتخانه قصد استمنا دارند ولی این امر بصحت پیوسته که در خصوص دسته جهازات (مستر لویید جارچ - مستر جرجیل - لارد مارلی - و - مستر جان بریس) برخلاف دستور العمل اداره بحری میباشد

§ بسبب تحریکی که دولت روس درباره مصالحه دولت عثمانی و حکومت (بلغار) نموده - جراند (ویاه) مخوف اند و می نویسند که این مسئله ملجربه خاتمة پیشرفت امراض (آستریا) در (بالکان) است دولت عثمانی را شبهه آن است که (بلغار) کاملاً تحت حکومت روس برود با این همه امید است که ایسالی تحریک دولت روس را قبول نماید

§ دولت روس رسنه اظهار داشته که تحریکی که در خصوص مصالحه بلغار با عثمانی نموده خالی از غرض است - چنانکه در مسئله (داریلیز) اعلان نموده شد که (آستریا) از تحریک روس نهایت رضایندی را دارد چه سبب امنیت (بالکان) است در صورتیکه عثمانی و بلغار هم راضی شوند - ولی دتاریس راه آهن (اورشیل) را نباید از صفحه خاطر هو نمود

§ از فرانسه خبر رسیده که در جنبش در مسئله تخت نشینی به سبب بیماری (منیلیک) خانه جنگی شروع شده است

شده است

§ بذرای که از (ایتالیا) خبر از (ادیس ابیبه) رسیده حالت (منیلیک) بهتر است و این وقت او در (دهره لیانوس) است امیران بزرگ هم آبخارفته اند و نوبخانه هم می رود

§ تلاکرافتی از (کلمبو) محریده (طمس) رسیده که شورای دولتی که بنا بود در (شنگائی) درباره تریاک منعقد شود از مجلس وضع قانون ملتوی شد - در آخر همین سال عدد ملحق خواهد شد

§ در (پترسبرگ) این خبر منتشر شده که جاسوس پلیس (ارف) چند روز است در (جاپون) (ولادوستک) فرار نموده

§ (میسو روگنالت) سفیر فرانسه در (فیض) نزد اعلیحضرت (مولی حفیظ) آمده با بذرای تمام استقبال شد

§ مجلس وضع قانون (کالیفونیا) مسوده آن قانون را که بموجب آن مهاجرین خارجه در آنجا اختیار خریداری اراضی نداشته باشند منظور شد

§ باعالی در قبول تحریک دولت روس مترده است و چنان می نندازد که راساً بلسه با حکومت (بلغار) بهتر است

§ سفیر دولت چین مقیم لندن (شنگ شونی) بحضور (اعلیحضرت ادورد هفتم) پادشاه انگلستان آائل آمد

کام می رود (شنگ شونی) حامل یک خط مخصوص از طرف دولت چین است

§ (سوافوند اند) طاقبت عهد نامه سید طاهی را منظور نمود

§ در عمارت ساطق رلن اعلیحضرت امپراطور در وقت نوشیدن جام صحت اعلیحضرت پادشاه و ملکه انگلستان فرمود که این رونق افروزی آنها آلمان و انگلیس را زیاد خواهد نمود ، و صالح و امنیت در تمام دنیا ترقی خواهد کرد - اعلیحضرت ادورد هفتم در جواب فرمود که از این ملاقات نباید کسی گمان بد نماید که دو این دو خاندان محبت رو بترقی خواهد نهاد بلکه فبا این دولتین رشته اتحاد رو به اردیاد خواهد گذارد و امن و امان در تمام دنیا قائم خواهد شد

§ اهالی رلن با اعلیحضرت پادشاه و ملکه انگلستان خیلی اظهار جوشش مینمایند بعضی نااتخصیص شاخوان ملکه الکذندرو هستند

§ شهر برلن را آئین بدته و جرافات نموده
 (سوشیالست) ها شرکت در تزیین نه نموده و تا درجه
 محرب آرایش و زینت شهر بودند

§ تقریر دیروز شام در دعوت رسمی به تعریف عهد
 نامه فرانسه و آلمان ختم شد در برلن و پاریس در
 خصوص ایسپه نامه هر شخص شاخه اوزان است که از این
 راه امن و اطمن در اروپا حاصل شد

§ جنبی های کالیفرنیا بالانفاق پیش (برسدنت
 روزپولت) هر خدایتی بدین مضمون گذرانیده اند
 که در کالیفرنیا با جنبی ها بالنسبه ژابونها سلوک خراب
 می شود مقتضین امکنه جنبیان را در سلك بحرمان بشمار
 می آرند . مستدی ترمیم قانون مدارس کالیفرنیا هستند

§ پادشاه انگلستان در (تاؤن هال) برلن رفته با
 (برگومستر) و اجزای وزارتخانه و برنس (بولو)
 و وزراء دیگر ملاقات کرده در جواب تبریک نامه
 اظهار داشتند که نخستین تشکر از شما می کنم خواه
 خواهتمند بوده و هستم که بین دولتین انگلیس و
 آلمان اتحاد قلبی باشد . سپس در سفارت خانه انگلیسی
 تناول طعام فرموده و تبریک نامه اهالی انگلستان را
 قبول نموده و در جواب اظهار داشتند که اهالی
 انگلستان می توانند نشان دهند بر آلمانیان که مودت
 دولت انگلیس با آنها از روی حقیقت است - بسبب
 ورود پادشاه انگلستان و امضا یافتن عهد نامه مراکو
 در (برلن) قیمت سندات استقراضی ترقی نموده هموم
 طالب خریداری سندات مذکور هستند

§ حکومت (بلغار) را یقین حاصل شده که دولت
 عثمانی را روی ناحنگ نیست از این رو فوج امدادی
 سرحد را مرخص نموده است

§ کشتی (فیلومل) ۹۰ نفر از متحدین اهراب را
 از خاک ملای (سومالی) برداشته بجای دیگر منتقل
 نمود - (۲۰۰) نفر از قشون امدادی نیز وارد شدند

§ تلگرافی از (اسلامبول) رسیده که مانظم باشا
 سردار قابل معروف (ادریا نوبل) در عوض علی رضا
 پاشا وزیر جنگ گردید - و علی رضا پاشا بمسئله مابندگی
 اول مصر مقرر شده است

§ جراند انگلیسی و آلمانی می نویسند که مسافرت
 اعلیحضرت پادشاه انگلستان در (برلن) فوق التصور

نتایج نیک بخشیده - معظمه صراحتاً به آلمانیان اظهار
 مودت و اتحاد نموده آلمانیان از این محبت از صمیم
 قلب اظهار تشکر می نمایند - این ایام هوای برلن ،
 در کمال برودت است و پادشاه انگلستان قصد رفتن
 (پوتسدام) را تا فردا به تعویق انداخته اند

§ مجلس شورای ملی کالیفرنیا ، قانون کتاب
 ژابونی را منظور کرده است

§ پادشاه انگلستان با ترجمان اول عصرانه صرف
 نمود - این امر دلیل بر اتحادی معظمه است

§ دولت روس در جواب خط که با بسمالی درباره
 تحریک دولت خود مرقومه ۸ فروردی که مضمون بود
 بر اینکه با بسمالی تحریک دولت روس را باین شرط
 میضارند منظور میکنند که وجه خساره که به دولت
 روس از دولت عثمانی واجب الاداست تماماً ادا شود
 بدین مضمون می نویسد که مسئله ادا شدن تمام وجه
 خساره بدیست ولی حالت حالیه مقتضی نیست که بدون
 اشکال زیاد حکومت بلغار ، را قرضه حاصل شود
 و اگر دولت عثمانی قبول این تحریک نه باید با بسمالی
 وجه نقد حاصل می شود - لازم است که با بسمالی
 بار دیگر بر این مسئله بنظر دقت بنگرد

§ پادشاه انگلستان محبت امپراطور آلمان در
 تیار ، رفته - قرب (۲۰۰۰) ذاهبان و اشراف
 شرکت داشتند

§ روزنامه زنیچ بلاق ، را خبر موفقی رسیده که
 برنس بولو ، تا چند ساعت با سر چالس هار
 دینگ مشغول گفتگو بوده - نتیجه گفتگو این شده
 که دولت آلمان را شکی که از پلنیک دولت انگلیس
 بود رفع گردید

§ پادشاه انگلستان بسبب برودت هوا فسخ عنایت
 (پوتسدام) نمود

§ تلگرافی از اسلامبول رسیده که اهالی بر تبدیل
 کابینه وزراء غور و تأمل مینمایند ، علی رضا پاشا که از
 تاریخ دهم فروردی خبر ترقی او به نمایندگی اول مصر
 بود مشافهتاً بیان نمود که علت اخراج من از وزارت
 بیچوجه معلوم نیست - و در عهده نمایندگی اول
 مصر کاری نیست ، لذا من این عهده را منظور نمیکنم -

§ بین دولت چین و حکومت (لسبن) عهد نامه

پسته شده که بموجب آن هر يك را اختيار مقرر نمودن يك افسر بزرگ خواهد بود تا سرحد (مبکاز) را تعیین و مشخص نمایند و منتج خواهد شد رفع مناقشه را که درباره این سوبه از سنه ۱۸۸۷ شروع شده است -

✽ اصرار خط راه آهن حجاز را بین (معان و نبوک) شکسته و سیم تلگراف را هم خراب کرده اند ✽ اعلیحضرت (القلسو) پادشاه (اسپانیا) برای ملاقات با اعلیحضرت (منویل) پادشاه (پورتو گیز) در (ویلا ویکوسا) رهسپار شد -

✽ قابل ملاحظه اداره استبداد ✽

✽ اولئك الذين لم يرداه ان يطهر قلوبهم ✽

(هم في الدنيا خزي و هم في الآخرة عذاب عظيم) ای کاینه استبداد، ای درباریان ایران، ای آلوده های دولتی، آیا از نتایج اقدامات پیرانه و سیئات بی حیثانه خود خبر دار شدید که دولت را بجه رتبت رسانیدید و ملت را بجه حال اداخنتید، اول نتیجه اعمال شما این شد که اجانب چنانکه می بینید در حق پادشاهان مرده و زنده ما، اطاله لسان پرداختند و اسب تویخ و امراض بر ایشان بی باکانه تاختند، نتیجه اعمال شما این شد که اطانم رجال دولت ما را در صفحه فرنگستان نقطه ریزی کردید و مملکت را به قسط الرجال مبتلا ساختید، که اگر ملاً محتاج يك وزیر یا سرداری باشید باید از چوب بترانید، نتیجه اعمال شما این شد که آذربایجان را که آبروی دولت و ملت و وطن ما بود از ما سوا کردید و آذربایجانها را که برادر ما بودند از ما بیگانه نمودید، نتیجه اعمال شما این شد که ممت دولت ما را پیش بیگانگان باز نمودید که تمام انگشتهای ما را شمردند و عورتین ما را بی برده دیدند، خزینه ما معلوم و لشکر ما مشهور شد، نتیجه اعمال شما این شد که رعب دولت از دلهای هموم برخواند و در هر گوشه ستارخان ایجاد شد و به مطالبه حقوق ملت برخوانست و تمام مملکت يك بارجه هرج و مرج گردید، نه کسی مالیات میدهد و نه کسی خدمت دولت بر گردن میکشد، نه آمر معلوم است و نه مأمور، نه شاه معین است و نه رعیت، نه يك پول میتوان دید و نه راحت نفسی میتوان کشید، نه تجارتی هست و نه زرافتی

نه کسی نه صناعتی

کار پریشان و روزگار پریشان

شهر پریشان و شهریار پریشان

چگونه شد که بوعده که در روز توب بستن مجلس و قصابی آدمی تمام ولایات داده شد که بی بکاه اطاعه املیت در هر قطعه خواهد شد، قانگردد؟ الان هشت ماه است و روز پرور اختلال مملکت در تزیاد است، اگر تلگرافات باز بود و مجلس مرشح چهارگان و جراید آن را دمساز بود معلوم میشد که اوضاع مملکت ما بچه نحو است، لکن حالا که بدتر از زمان استبداد سابق هرکس در گوشه مبتلا و اهل وطن از همدیگر بخزند، اگر کسی را هوس اطلاع باشد در لندن و پترسبرگ و سایر نقاط اروپا به نشیند و جراید آزاد را بخواند تا معلوم نماید که وطن در چه حال است

ای بد طبیعتان، ای پست فطرتان، ای فراهم کنندگان اسباب توهین سلطنت و دولت و ملت، حجابات بکشید، حیا کنید، آخر این همه چیه زدید که جلوانش، گفتید اقتشاش مملت از مشروطه است و چون دستگاه مشروطه جیده شد املیت و راحت اطاعه خواهد شد، پس چرا دستگاه را برچیدید و اختلال بیشتر ظهور نمود، بی انصافها، بی مروتها، بی دین ها، چرا تعقل نمیکنید، چرا اقرار به خطا نمینمایید، از اول ظهور امر مشروطیت الی هشت ماه تمام ایرانیان چرا باهم مثل رادر راه میرفتند و باهم مصافحه و معاظه می نمودند، چه امنیتی روی داده بود که گرگ و میش و کبک و موش باهم الفت داشتند؟ همین که قضیه موقوفی تبریل و تسعیر و نقایز طالبات و تعدیل مالیه و تقابل مستأمریات و تعیین مخارج سلطنتی بمیان آمدنای اقتشاش و اختلال شد و آتش فتنه در کانون ایران شعله گرفت، این فتنه اگر از مشروطه بود چرا در هشت ماه اول ظهور نداشت و چرا تماماً دسته بدسته آمده در مجلس ملی به موافقت اصول مشروطیت قسم یاد میکردید و عهد ها می نمودید، پس معلوم شد که این آتش از کور کدام طبقه شعله ور شد، از طبقه مفت خواران، از طبقه هنرزان بی حبه که از برای بله دستمال خود يك قبصره را آتش زدند و هیچ شرم از خدا و رسول نکردند و حیا از دولت نمودند، و حجابات از مات نکشیدند

و آتش تبریز را دامن زده و خامان خودشان را بسوختند، مگر تبریزیان کافر شده بودند یا بر اطام زمان طاق گشتند یا از او امر حجج الاسلام عتبات فرود کردند، یا بر پادشاه شان یانی شده بودند، یا ادعای سلطنت داشتند، یا سرکعام قرآن، به حکم کدام شریعت، فرمان آتش افشانی و تعدیات ظالمانه و معاملات کافرانه در حق ایشان صادر نمودند، نمیدانستید که تبریزیان متدین ترین مملکت ایرانند و خدای قادر و مقتدر دارند، اگر قشون روس بر فرض محال بعد از محاربه و مذاکره تبریز را مسخر نموده و داخل بشود، آیا متصور است که از افعال شلیعه که سواره رحیم خان کردند از ایشان بروز نماید؟ رواه معتبره چنین خبر میدهند و برای العین دیده اند که هنگام استرداد اموال منبوه بعد از هزیمت سواره رحیم خان در باغ شال از میان فرش و لحاف و دوشک که بهم بسته بودند جنازه طفل دوساله در آمده که طفلک معصوم در خواب بوده و پناه گران از فرط پیهوشی رخت خواب با بیجه جمع کرده و در برده و در مرکز خود گذارده اند و بیجه در آنجا جان سپرده، کبر این ستم کننده یهود و مجوس نه هندو نه بت پرست نه فریاد از این حفا حالا بعد از این همه افسال ناپسند بموجب طری صحیح عمرانه گویا در تهیه فرار و جان بدر بر ن هستند، هپات، هپات، هپات ۱۱

تا حدای ~~که~~ بشکند سگان کی تواند ز خود رها د جان مرو که مره تو هر کجا روی سنگ است هر کجا که روی آسمان همین رنگ است

امروزه آسایش آذربایجان - اصفهان - گیلان خراسان و - و - و که در تصرف ملت است و اختلال سایر ولایات که زیر حکم و فشار ظلم دولتیان است دقایق و نکات امور را به بهترین وجهی بر طلبیان حالاً بیان میکند (قافهم و تدبر)

حجج اسلام و مشروطیت

(ومن یرداه ان یرده یشرح صدره الاسلام)

فرد مجموعه ایست مرکب از افراد بشر، و شریعت و قانون شیرازه این مجموعه است که بدون آن تمدن صورت نه بندد، زیرا که طبیعت بشر دارای دو قوه

مضویه است، که یکی جلب نفع مینماید و با دیگری دفع ضرر، و با عدم شریعت و قانون از تصادم این دو قوه در میان افراد رشته تمدن که مجبور علیه نوع بشر است بکلی گسیخته گردد، فلهمذا لطفاً ارسال رسل و انزال کتب حکیم علی الاطلاق را واجب است، پس هر شریعت حقه را باید حامی و ضامن تمدن دانست، و اگر شریعی مقایر لوازم تمدن بنظر رسید باید او را از حقیقت سهاویه طاری دانست، و اگر کسی بچشم بیفرضی و بیطرفی بدقایق شریعه مقدسه اسلام نظر کند خواهد دید که حاوی تمام دقایق تمدن و ضامن ترقی بی نوع بشر است، قانونی است مقدس که تمام احکامش بمساوات مجری شود، و هر کس از اهل و ادنی در دعوائی حقوق و اظهار رأی خود آزاد است

خطاات قرآنیه بصوم بطور کلی صدور یاقه و احدی از حقوق خود ممنوع و احدی از عیال مستثنی اینست، آیات امر بدالت و مساوت و حریت و اخوت نه مجدی است که در این مقاله نکتهد، امور معاد و معاش کلی و جزئی که طرف احتیاج بی نوع بشر است در این شرح مقدس معین است، و بعضی کلیات که مدار تمام احکام الله است مثل مساوات و حریت و عدم حواصی اتصال احکام بآیات و اخبار منقحه ثابت است، حق مسئله مشروطیت حکمی است از احکام شریعه مقدسه ~~که~~ اتباع هوا و استبداد را حرام و سرطانیه ضلالت مرر داشته، و آیات کریمه و اخبار معتبره در اینباب بسیار است که ذکر آنها خارج از وظیفه رعایت اختصار است

قال عز سسه - ومن اضلع من ابع هواه بغیر هدی من الله . وقال علیه السلام من استبد براه فقد هلك . و البته این حکم در مصادر امور عامه بطریق اولی ملحوظ و مجری خواهد بود، و از ضروریات دین اسلام است که مقتدا و پیشوا و رئیس امة مرحومه یا باید معصوم من جانب الله باشد و یا عدل و افضل امت باشد بشرط شورا در امور قابله، و در شریعت اسلامی این حکم بآیات شریفه تقریر یافته (و مشاورهم فی الامر و امرهم شوری پنهم) که منطوقاً دلیل بر شوریست ریاست اسلامی است موجود است، و خود حضرت رسالت پناهی که طرف بمصالح امور اولین و آخرین

بودند و ارجاب رب العزة بآیه (وما یخلق عن الهوی ان هو الا وحی یوحی) مصداق و سر افراز بودند ، محض از برای قرین اصحاب گرام و تمامی اهل اسلام در مهم امور شور فرموده ، ما کلمة (اشیروا - اشیروا) و تحصیل رأی از اصحاب مینمودند ، و همین دستور در ایام خلافت خلفاء راشدین رضوان الله علیهم جاری بود ، تا دوره استبداد مجدداً ادامه شد و بزید برملا

لبت هاشم بالک فلا • خیرجاه ولا وحی نزل بر زمان راد و بر اسلام شد آنچه شد .

و استدلال دیگر اینکه امروز تمام مسلمین اجماع دارند بر اینکه رئیس امت محمدیه صلوات الله علیه باید متصف بصفات سببی بوده محالفاً لطواء و متبعاً لامر مولا باشد ، و در تحصیل این مقصود ائمه مرحومه بدو منتقم شده اند ، یکی از طریق اجماع ، و دیگری از راه عصمة قسم به تحصیل این مقصود گذارده اند ، و در خود مقصود ائمه اختلاف ندارند ، و عدالت را در ریاست الله شرط میدانند ، و شورا و اجماع و تصادم افکار را محله طور حقیق عدالت میشمارند ، اینست حالت مشروطیت در شریعت اسلام که در کمال اجمال عرض شد ، حالا در این صورت اگر کسی از روی جهل و نادانی یا بواسطه غرض نفسانی و خبیثت شیطان مشروطیت حکومت طایفه را مخالف دیانت مقدسه اسلامه بداند یا عجباً این شخص بهره از اسلامت برد که از برای دو روزه عمر قالی خود دیانت مقدسه اسلامیه را در زد مال خارجه و حساری و یهود منهم میدارد و میگوید که چون مشروطیت منافی دین و مذهب اسلام است قبول و بگری نخواهد شد ، ثم هیاه ، آیا ردمه تمام مسلمین فرض نیست که از این متهمین اسلام مدافعه نمایند ، و این اداره متهمه را امرأ و مأموراً بصفة رسمیت بشناسند ، و توقیر و تنظیم اینها را روا ندارند؟ اسلام این قدر وحید فرید بی یار و بی یاور مانده که احدی بر حمایت او بر نمیخیزد و مدافعه از مهاجمین او نمیکند و هر کس که در صدد حمایت بر آید بی ادبیه او را نام بابی و طیبی لکه دار و محبوب و مفلور میکنند ، و این متهمین اسلام خودشان بابی و بیدین هستند ، و میخواهند از طرفی

راه ترقی اسلام را محدود نمایند و از طرف دیگر با این تهمت بابی و طیبی گریه عده ملعونه خود شانت را در اذهان عامه بسیار قلم بدهند ، اللهم یا عدل یا حکیم یا منزل ، انا محس نزلنا الذکر و انا له لحافظون ، احکم بهم و بر المسلمین ، واحفظ دینک و ذکرک عن نهایه المستبدین ، رب لا تذر علی الارض مهم دیاراً انک ان تذرهم یضلوا عبادک ولا یهوا الا قاجراً کفاراً .

حجرت وجوب ایفای عهد

(او فوا بالعهود ان الیه و کان مستولاً)

چون این اوقات بواسطه نقص عهد و خلف و عهد و حنث بین که از دربار ایران مشهود و در آفاق عالم منتشر شده طوایف مسیحیین مقام تعرض بر آمده و در جراید خود بطوائف اینکه شاید در شریعه مقدسه اسلام از برای ارتکاب باین امر تنبیح عهودی هست ، عبارات شقی میخواهند لکه بر سلامت ثابت کنند ، لهذا بر حسب وظیفه اسلامیت بر هر فردی از افراد مسلم واجب و لازم است که این ننگ را از دیانت پاک خود باده مرتفع سازد تا اینکه دین مبین بواسطه حرکات محدودی از جهال معرض توییح نگردد .

اولاً باید دانست که عدل ر حسن و قالی عهد ، قبیح قضی ، بنای حاکم علی الاطلاق است ، و های بر عهد رکی و کین است از ارکان مدینت که محبول به تمام بی نوع بشر است ، و بدون تعمیم این صفة ظلم تعدد تکمیل شواهد بود ، بلکه این صفة مدوحه صفتی است طبیعی که تمام افراد بشر با وجود اختلاف مشاهیر او را مستحسن میشمارند ، و از هر کس که خلاف این صفة بظهور رسد بالطبع متنفر گردند و او را از اسباب خارج میدانند ، و این مسئله از بدیهیات است به از نظریات .

لهذا پیش از این در آیات حسن او قلم نیاید زد ، و بار باید دانست که هر شریقی و قانون آسانی را که مغایر تمدن بوده باشد جعلی و از حقیقت خالیست ، و شریعه مقدسه اسلام حاوی تمام اسباب تمدن است ، چگونه میتواند که در شریعه اسلام مجوزی از برای نقض عهد و خلف و عهد و حنث بین یافت بشود ، و حال آنکه آیات فرآیه صراحتاً دلالت دارد بر وجوب ایفای

به عهد که ذکر تمام آیات خارج از وظیفه مقاله نویسی است. لذا ر آنچه در خاطر هاست جبهه رد اقوال معترضین عرض میشود تا بدانند که اسلام چه شرمی است متین.

قال الله تعالى - يا ايها الذين آمنوا اوفوا بالعقود .
 و قال جل ذكره . الذين يوفون بعهدهم ولا ينقضون
 للبناني، وقال عز اسمه . والوفون بعهدهم اذا طعدوا،
 وقال جل وعلا . اوفوا بعهدهم اذا طعدتم ولا ينقضوا
 الايمان بما توكيدوا، وقال تعالى شاه وهي اشد نهيًا .
 يا ايها الذين آمنوا لم تقولون ما لا تفعلون . كبر مقتا
 عند الله ان تقولوا ما لا تفعلون . در احكام العلوم مسطور
 است که حضرت رسالت پناه سلی الله علیه فرموده
 خلعت است که در هر کس یافت شود او منافق است
 هر جلد که روزه بدارد و نماز بخواند و کفایت کند
 که او مسلمان است، و قبیله خبری گوید دروغ بگوید، و
 چون وعده نماید تخلف کند، و جوف امینش نباید
 خیانت کند . و در خبر علیحدہ بلفظ اذا طعد قدر .

یعنی وقتیکه عهد کند جبهه آفازد، و مقصود از منافق
 بودن بموجب (ان الله جامع الکافرين والمنافقين في جهم
 جیمًا) مستحق عذاب جهنم بودن است، و در کتاب
 خصال از حضرت صادق آل محمد صلوات الله علیهم
 منقولست که فرموده است که خلعت است که احدی از
 افراد ناس از او مستثنی نیستند، اداء الامارة علی البر
 والتاجر، والایفاء بالمهد علی البر والتاجر، و احسان
 الواهین علی البر والتاجر، در نهج البلاغه مسطور است
 از جمله کتابت سکه امیر المؤمنین علی بن ابیطالب
 صلوات الله علیه به مالک اشتر نخعی که والی مصر بود
 رقم فرموده اند، حمیر مشاعر یعنی فراموش مکن هر
 وعده خوبی را سکه بر عیت میدهی هر جلد که حزن
 باشد، زیرا که این وقای بر عهد باعث میشود که رجعت
 در حق تو خوبی کند، و سبب حسن ظن ایشان
 میشود نسبت به تو، باز از جمله مهمات کتاب است
 میفرماید، از فرائض خداوند هیچ چیزی نیست که
 تمام خلق در کمال شدت با وجود تفرق اموا و نشقت
 آرا اجماع داشته باشند به تعظیم او مثل تعظیم وقای بر
 عهد، و حال آنکه کفار او را بر خود لازم شمرده اند
 بر عکس مسلمانان به جبهه آنچه میزی که فهمیده اند از

و خامت طاقت جبهه کاری، پس قولی که دادی بجبهه
 کاری بهم تزن، و عهدی که نمودی تقض مکن، اینست
 جملی از آیات و اخبار که در وقای عهد در نظر
 است، و اگر تمام آیات و اخبار داله بر این معنی ایراد
 شود کتابچه باید تالیف گردد .

حال از ارباب اصناف و صاحبان وجدان سلیم
 سوال میکنم که اگر بکلقر از میانی سبب و شصت
 مایون نفوس مسلمه، با بیاع هوا و مخالفت امر مولا
 برخوانند و محض جبهه پیشرفت مقاصد شخصیه دو
 روزه خود برخلاف وجدان خود و تمام بی نوع
 خود بر روی خود نیارد و تقض عهد و خلف وعده
 و حلت بین را هیچ نشمارد اینرا میتوان عنوان عدم
 متابعت دین متینی که سبب و شصت مایون با او متدین
 اند نمود ؟ و حال آنکه تمام این نفوس محترمه اسلام
 از او بدینواسطه متفتر اند

(شب پره گر وصل آفتاب نخواهد)

(روتق باران آفتاب نکاهد)

اعلان توبه کاری

فقیر کثیرالتقصیر در قومسیون باغ شاه بوم، روزی
 که مذاکره علاج قطعی شد نتیجه این شد که حجج
 الاسلام محب اهدام شوند شخصی را ونجی داو طلبانه این
 شلعت را همه دار شد و عزیمت نمود، در ۱۵ شوال
 تلگراف ریل بامضای الله وردی از قصر رسید بعنوان
 امیر بهادر، و در صبحه ذقنده خطی بعنوان مختار الدوله
 از آن شخصی رواهی رسید که مؤده استفتاح داده و انجام
 بقیه را دستور العمل داده بود باینمضمون :- که اعدام بی
 بدر با دو پسر از مهمات است، بواسطه شهرت دهی
 در ماده طهرانی اقدام ممکن نیست، باید مأمور جان
 شار متعدد عنایت بدهند تا قلع ماده شود، فلذا چهار
 خریک بوسته و دوازده خریک بوسته مسلح و مکمل
 مأمور شدند، و فقیر بعد از قضیه توب بستن مسجد و
 وقوع قضیه کلاغ و بیدق از کرده ها بی طریقی
 نادم شده و من بعد آنچه را که دیده و فهمیده ام انتشار
 خواهم داد، تا مگر بدین وسیله سیئات افعال حقیر
 در درگاه احدیت مفو گردد (مقصر توبه کار)

تلگراف از قصر بیابان شاه

امیر بهادر، ۵ وارد، ۹ اقدام ۱۰، اقدام انوی

۵۱ عمل ختم ، سه مطالب دیگر محتاج زحمت ، و چه غیر کافی (الله وردی)

ماده تاریخ قضیه کلاغ و بیدق

شاه شد مات چو نشید ر دانا یان بند
گشت فرزین خیالش ز چنین حال نژد
کردم از عقل سوالی ز پی تاریخش
گفت ما من که کلاغ سیبی بیدق کند

از خامه ناچیز نریا دکتر

ماده اول از مقاصد جهت اتحاد نرق طرفداری اتحاد اسلام است. زیرا که سیاسیون اسلام تمام ترقیات دول و ملل اسلامی را در اتحاد اسلام دالسته اند و تمام سعادت دارین را در تحصیل این مقصود مقدس فهمیده اند. که دین داری و خدا پرستی بمقاد (ان الله یحب الذین یحذون الله) در اتحاد اسلام است ، و خوشنودی حضرت احدیت مضمون (و رضیت لکم الاسلام دیناً) در اتحاد اسلام است ، و نشان هدایت بمفهوم (ومن یردق ان یردق صدره الله سلام) در اتحاد اسلام است ، سرور قلب مقدس حضرت ختمی مرتبت در اتحاد اسلام است. اعلای کلمه محمدیه در اتحاد اسلام است. قوت ملت اسلامی در اتحاد است ، شوکت دول اسلامی در اتحاد است ، اختلاف فروطات مذهبی مانع از اتحاد اسلام نتواند بود ، اختلاف شاخه های درخت مانع از اتحاد ساقه نتواند ، بلکه هر چند شاخه پیشتر شود ساقه وریشه محکمتر گردد ، تاریخ اسلام ترقیات عبیره العول او آن اتحاد اسلام را با نشان داده و همچنین انحطاط و تزلزل اسلام را در زمان اختلاف که محض ناشی از استبداد مصادر امور مسامین شده با رسائیده و مرور ارمنه ملک اسلامی که تسلط اغیا گذشته حالاً مشهود انظار محسوس است ، سه ربع ممالک اسلام امروز در تحت تصرف بیگانگان است ، و ربع باقی را هم بدین شقاق و شقاقی که ما مسلمانان پیش گرفته ایم رفته باید شمرد ، و با وجودیکه سه ربع جسد او محیطه تصرف مرضی گذشته باشد بقای صحت ربع باقی مضمول نیست مگر بقوه اتحاد طیبی در میان تمام اعضا و تقویه طبیعت آنها در کمال صعوبت

یا للمسلمین امروز اسم الکادر محمد اوف وقره
بط علی اوف را در شهر قازان می شنویم ، فرداست

که در مرکز اسلام خواهیم دید ، پس نظر باین مقدمات که محور شدن اسلام منظوف است اگر به شینیم و بخوریم و بخوابیم و از اسلام به محض مسائل صوم و صلوة قناعت و بر صدد استدرالک مافات بر نیامده (و ان لیت رب بحمیه) را بهانه تقاعد خود قرار دهیم در دیوان رب العالمین چگونه دعوی تدین اسلامیه خواهیم هود ، و بجه وسیله ار رسول خدا امید شفاعت خواهیم داشت ، به چه حجه خود را اهل لا اله الا الله خواهیم شمرد که در حمایت اسلام قدسی مشی نکرده ایم ، و از هجوم اغیار ذره مدافعه نموده ایم . بلکه تمام هم ما اقباع شاق و شقاق در بین مسلمانان بوده و این گوهر برها را هوای نفس حسود در زیر جاکوش اختلاف قطعه قطعه نموده و هر قطعه را جوی گرفته و اسباب شرف داری خود شمرده ایم ، ظافل از اینکه این گوهر برها آنگاه قیمتمدار بود که یک قطعه بود ، آنوقت اسباب یک بختی و سعادت بود که یک وصله بود ، ما او را نکلی از بها اداخته و خودمان را زیان کار دارین نموده ایم (و ذلک هو الحسرة المین) هیچ ملتقیم که بواسطه این اختلاف سالیانه چه قدرها عوس محترمة اسلام بدست همدیگر کشته میشود که مضمون (اذا التقى المسلمان بالسيف فالدامل والمنقول كلاهما في النار) هیچ کدام راه عجات نیست ، هیچ متعظیم که فرق اسلام آقدر که از همدیگر منفرد اند از تفار بیسند ، آقدر الفت که از اغیار دارند ما برادران مسلم خود ندارند ، کجا بند اشداء علی الکفار ، رحاه بینهم کیانید ، محاطین یا ایها الذین آمنوا لا تتخذوا اليهود والنصارى اولیاء ، چیست مضای المسلم من سلم المسلمون من ید و لسانة - للمؤمنون الخوة ، یعنی چه و اعتصمو بحبل الله جمیماً و لا تفرقوا - را کجا عمل باید بکنند ، خطاب و لا تنازعوا ففسلوا و ینذربحکم کدام طایفه راست ، در هر صورتیکه کتاب شریعة و قبه و شارع احکام اسلام یکی است اختلاف در فروغ چرا باید اسباب کشتن همدیگر بوده باشد ، هیچ شنیده شده که طایفه یهود و نصاری بودا بت پرست که فرق مختلفه دارند بواسطه اختلاف مذهب همدیگر را بکشند ، اگر محاربانی در میان شان پیدا شود تماماً سیاسی و دولتی است نه مذهبی ، در کمال تأسف دیده میشود که ما مسلمانان با این رشته اتحادی که خداوند ما

به همدیگر بسته و تمام مسلمین را بمنزله شخص واحد مقرر و خطابات قرآنی مجید را هموی قرار داده هواره جاهلان خون و مال و عرض همدیگر را مباح میدانیم. حتی از فرط نادانی و احمات حرب سیاسی را بعضاً لباس مذهبی پوشانیده و امت مرحومه را تضعیف میکنیم. از اول ظهور اختلاف در اسلام لی یومنا هذا هیچ شکی نیست که افلا ده ملیون نفوس محترمه اسلام بدست همدیگر کشته شده. اگر این اختلاف و کشتار در کار نبود این ده ملیون در عرض هزارواد سال به میلیارها بالغ میشد. هیچ ملتفیم که اتحاد مسیحیه در محاربات صلیب احر از برای چه بود. شکی نیست که منظورشان از این اتحاد محو نمودن دین اسلام بود. چون اتحاد ایشان با اتحاد اسلام مقاومت نکرده و مهزوم شدند از تحصیل مقصود صرف نظر نمیکردند بلکه تبدیل افکار نموده همان اتحاد مسیحی را مجدداً از روی تاکید و تأیید امضا نموده در صدد سلب اتحاد از اسلام بر آمدند. از خیال اضمحلال فوری گذشته و به اضمحلال تدریجی رأی دادند و افتادند بحاج اسلام

از یکطرف ممالک اسلامی را قطعات نموده و قطعه قطعه بر سده تسخیر برآمدند و از طرف دیگر نفاق در میان ملل و دول اسلامی انداختند و آب را کل آورد نموده و مشغول صید ماهی شدند. تونس و جزایر و اقطار مصریه و سحرید و قبریس را از حکومت دولت عظیمه اسلامیه مفرور ساختند. حکومت بالکان را خورد خورد به استقلال رسانیدند. امتیاز قنال سویس و تسخیر عدلت و دعوای سکه الحدید طور سینا و تهیج یمن از براسیه چیست؟ هیچ شکی نیست که این نقشه از برای تسخیر حجاز و قبه و معبد و مزار اسلامیان است. از خلیج فارس بنادر بحرین را مسخر داشتند و با مبارک صباح طرح محبت انداختند و جلب قلوب اعراب نمودن از برای چیست؟ می بینید که کعبه بیت الله و مدینه رسول الله را چگونه محاصره کرده اند. با وجود اینکه ولایت حجاز وادی غیر ذی زرع و دخلش کافی خرج نیست. و همچنین واقعات سیاسی سایر ممالک اسلام و مداخله کفار و ترافی پنهم در تقسیم اراضی اسلام دلیل بر

واضح است که نصاری از محو کردن اسلام صرف نظر نکرده اند و قایت فکرشان فعوای قول گلا دستون و فر خارجه انگلیس است که قرآن را بلند نموده و به آواز بلند گفت: تا این کتاب وجود دارد دنیا بکام دل عیسویان نخواهد بود. باید این کتاب از روی زمین محو و بایود گردد. هیچ دیده شده که دول اروپا در سر تسخیر ممالک اسلامیه باهم عیاره کرده باشند مگر اینکه جنگ زرگری مصلحتی بوده باشد ای مسلمانان قبل از اینکه این ربع باقی هم از دست برود و مختار نکلی از کف بیرون شود. در مقابل این اتحاد مسیحیه اتحاد اسلامیه برپا کنید و اسلام را فدای اغراض شخصیه خود نمایید. فریه بشوید که دولت روس مرا در نعل گرفته با انگلیس حامی من است یا آلمان با من اتحاد دارد. روح اقدس نبوی سوگند که این پلذیکها از برای مصلحت خودشان و ضرر اسلام است. خودتان اتفاق و اتحاد نماید و محبل للین لا اله الا الله - عهد رسول الله رشته اتحاد را محکم سارید. و الا مسئولیت شما از مسئولیت کفار کتر خواهد شد (هم یسائلون عن النبا العظیم - الذی هم فیه محتلمون)

الهی هدایت کی کسی را که ما در این مقصود مخالفت دارد و اختلاف عوام را جزوعه معیشت خود قرار داده اند. و علی الاتصال در فحسکر تزیید اسباب اختلال و اختلاف هستند. و موفق مدار کسایرا که در تحصیل اتحاد بین المسلمین جهاد و تلاش میکنند و قایت هم شان حمایت اسلام است و بس باز دیوایه شدم زنجیر کو

بموجب ایستانتیک صحیح در ظرف این سه سال جلوس شاه عالیله بجهاد دو هزار نفوس محترمه اسلام در مملکت ایران بدست همدیگر کشته شده و هتک آبروی علما و سادات شده و چندی علماء عظام و مجتهدین فخام در این دو سال مستبدانه شهید گردیده اند. در نجف حضرت آقا الله طهرانی در مسجد سهله بدرجه شهادت قاز شده. در شیراز حضرت حاجی شیخ محمد باقر اصطهباناتی که از اعظم مجتهدین عصر بود بمقام شهادت نائل گردید. آقای آقا سید جمال الدین اصنافی را امیر افخم در بروجرد قتل رسانید. حضرت

لاورستان

شرح واقعات (لار) را در هفته های قبل نوشتم
واقعات تا زهم ازین قرار است
آقا بیگ لار که از سر حاکمده های اشرار و از
تأیین قوامیان بود مجاهدین پس از آنکه پسرهای
قوام را شکست داده بقتل رسانیده جسدش را وارد
لار کردند

قوای نظامی حضرت حجة الاسلام آقا سید عبدالحسین
در نهایت انتظام است - بتازگی حکمی حکم به بندر
لنگه و بندر عباس بچند نفر از رؤسای نجات فرستاده
بدین عنوان که ابدا مأذون نیستند کمرک بأمورین اداره
استبداد داده مال التجاره خود را خلاص نمایند و هرگاه
اطاعت این حکم را نه نمایند در زمره مستبدین بشمار
خواهند شد و دفتان براسلامیان واجب خواهد گردید
مجاهدین لار قلعه (فدک) را فتح نموده من جه
قنای که بدست آورده اند بجاه هزار من گندم و سایر
خلات بوده است که امروز برای مجاهدین خیلی لازم بود
جناب امیر قلیخان مرپ در انجمن ولایتی لارستان
از صمیم قلب تمنا یاد نموده و کمر خدمت مشروطیت را
بمیان بسته است، انجمن ولایتی حکم نموده که اردویی از
اهالی سبزه جات و کوهستان بروند دور داراب و
مستبدین را از میان بردارند ، پسرهای قوام پس از
کشته شدن آقا بیگ لار و فتح قلعه (فدک) از داراب هم
فرار نمودند

سرکار صوت الدوله قشقایی منتهای همراهی را در
طریق مشروطیت دارد و بجمع نمودن سوار حاکم
داده سکه شیراز را از قبضه مستبدین بیرون آورد
آصف الدوله والی فارس بایمانی قشقایی پیغام داده که
من نه استبداد دارم و نه با شما در جنگم هر وقت
بمن بگواید شیراز را بخلیه منبایم بر پیریه من
رحم نماید

فلا در بست و هفت بلوک لارستان که دارای
یک کروم قوس است بکنفر منتهای پیدا نمی شود و این
بزرگترین قوتی است که در قایل زمان برای
مشروطیت جنوب حاصل گردیده است

امروز در تمام فارس قوت استبداد به پسرهای
قوام خاتمه است و هنقریب کار آنها هم ساخته می شود
بین ایمانی بختباری و ایمانی قشقایی منتهای دوستی
برقرار و مخبرات تلگرافی و کاتبی پینشان جاری است
حضرت آقا وکیل را از جانب خود بحضور مبارک
حضرات آیات الله نجف اشرف فرستاده که جواب بعضی

علین وثبت حاج میرزا ابراهیم آقارا باسر اقبال السلطه
شهادت نمودند، مجتهد اردبیل و ابن الدوله بدارکشاید
و بشهادت رسانید ، جناب میرزا محمد حسن منقش
مجتهد مرافقه را سعد خان مرافقه در میدان حوض بیخ
کرده اهاخته و بیرون آورده و آقدر برجسد نازنینش
چوب زدند که بدرجه شهادت رسید، و بعد از شهید
شدن سه روز و سه شب از درخت سر میدان آوزان
نموده سپس بچهار تومان از ارادت مندانش جریمه
گرفته و اذن دفن داد ، ملک المنکلمین و اعظم را به
اسوه احوال در طهران بقتل رسانیدند ، ابن عملاء عظام
و آن بجاه دو هزار قوس تماماً قوای اسلام بودند ،
انها بحکم شاه قتل و شهادت رسیدند و شاه هم
شخصاً این جسارت را نداشت ، لابد یک استظهاری
بشرع داشته که این شایع را ارتکاب نمود ، زیرا که
اگر از احکام شرع مستند نداشت یا رای این حرکات
در او میشد ، چنانکه ناصرالدین شاه در محرم نیاکو
که در واقع حلال بود با آن قوت شهریاری چون
از حکام شرع طرفداری نداشت از قبول مسئولیت
ناچار ماند ، و شاه حالیه باوجودیک هنوز سلطنتش
قوام نگرفته چگونه میتوانست سکه امر شورا که در
واقع هم واجب بود بهم بزند، و اینهمه قوس را بکشد و
این همه عا را که فوت هر یکی قلعه در دین است
بشهادت رساند ، پس تمام این شایع باید به اختلاف
نجف اشرف کردید ، سکه بکنفر حلق اجماع تمام
حجج الاسلام نمود ، و بر خلاف قنای مجتهدین قنوی
داد ، و هر چند باجماع پس او رفته و عجز و لاه و
گریه و زاری نمودند فرمود همان است که نوشته ام ،
(جنف القلم باهو کان)

دیگر قلم روی کاغذ نخواهم گذاشت ، قریان قلم و
کاغذت ، وقت تضد نیست ، ایران خراب شد ، مردم
از با افتادند ، بلاد ویرانه گردید ، اهالی تلف شد ،
زهای شوهر و اطفال بی پدر گشتند ، تبریز شکل
وادی السلام گرفت ، امان است ، دخیل آمدیم ، که
زنک اختلاف از لوح خاطر بکلمیم ، بر اسلام و مسلمانان
رحم فرما ، امروز تصفیه کار مسلمین ایران بسته بیک
ورقه ایست که حلق اجماع را بان وصله کنیم و خلاف
را به وقتی مبدل سازیم ، فرمودد چیزی نخواهم نوشت
مستحق بالاتر از اینها هستند ، تأدیب لازم دارند ،
نتیجه اختلاف بکنفر این شد که می بینیم که حلق
شهادت تمام در گردن این اختلاف است ، این مختصراً را
مثلاً عرض نمود که نتیجه اختلاف و ضرر او را بر
اسلام بداید - قاضی و اولی الابصار

همواره مشغول فراهم کردن استرداد حقوق خود
 قوه خویش بودند - تا آنکه بمحداقه و البته لوازمات
 آنرا از هرجهت فراهم نموده شروع بعملیات کردند -
 چنانچه عمده آنرا طلی فهمیده و دانستند - یعنی اول
 شخصی که پایه کار و سنگ گیلان و عالم اسلامیت بود
 با قوه تدبیر از میان برداشته و جداً در صدد بعضی
 اقدامات بزرگ میباشند که عنقریب بمالین امت و عقل
 و تدبیر و وطن دوستی و نوع پروری خود را ثابت
 خواهند نمود و مضای (اعوذ بالله من غضب الحامی را
 بخوانندگان آن نامه نامی معلوم و مبرهن خواهند گردانید
 (امضاء رشتی)

تلاکرات

(۲۰ محرم - ۱۷ فروردی)

۱ یادشاه و ملکه انگلستان از (بولو) رهسپار
 شدند. مشایخت شان با کال شکوه بعمل آمد
 (لاردروری) در روز با پرس (بولو) گفتگو نمود
 ۲ خبر (روتتر) را خبر موثق رسیده که در (بران)
 گفتگویی که بین (لاردروری و پرس بولو) شده
 (لاردروری) بسیار خاطر خوب تصور می کند
 و از این گفتگو ترقی اتحاد آلمان و انگلیس یقین
 مبته ان کرده از طرف دولت انگلیس به پرس (بولو)
 اقبال شده که دولت انگلیس از عهدنامه (مراو)
 بسیار خورسند است چه این عهدنامه منتج حصول
 اتحاد قلبی بین دولتین آلمان و فرانسه خواهد شد و
 از این رو نیزین دولتین آلمان و انگلیس رشته اتحاد
 مستحکمتر خواهد گردید ، درباره مشرق قریب
 (بالکان) دولتین سعی در قیام امنیت و مسالمت خواهند
 نمود و معین و معاضد دولت مشروطه نمایان خواهند بود
 (۲۱ محرم - ۱۷ فروردی)

۳ تلگرافی از (لسبن) رسیده که جنرال (میکادو)
 کبیر سرحد (میکائو) دولت (برتیکز) با کبیرچینی در
 (هنکالک) ملاقات خواهد نمود

۴ روزنامه جات (آستریا و هنگری) اژلشکر آرائی
 (سروبا) بسیار مزجرند عقیده روزاجات این است که
 کار از غیارات گذشته و لازم است که اعلان جنگ
 داده شود

۵ تلگرافی از اسلامبول رسیده که تبدال وزیر
 حال بسیار مازکی پیش آورده، رجش سخط بین انجمن
 اتحاد و ترقی و رئیس الوزرا پیدا شده بدین جهت که
 علی رضا پاشا را که از هوا خواهان بزرگ انجمن بود
 رئیس الوزرا معزول نمود و خبر معزولی وزراء دیگر
 هم راپورت شده است

سؤالات خصوصی و کسب بعضی تکالیف لازمه را بنماید
 امروز تمام احکام حضرات آیات الله نجف اشرف در
 لارستان بدرجهت کمال جاری است

در جنگ قلعه (لندک) جوی از مستبدین بقتل
 رسیده و دویت فر هم براتر چین شدند ، علاوه
 بر هفتم دیگر پانزده هزار تومان هم وجه نقد بدست
 آمد که بین مجاهدین تقسیم شد

حضرت مستطاب آقا عنقریب نوبه نامه که انهام
 حجت خواهد بود به نجار بوشهر خواهند فرستاد
 تا در غلبه مشروطین نتوانند خود را مشروطه خواه
 گویند در آن نوبه نامه اشاره خواهد شد همان سلوی
 که در حق مستبدین پس از غلبه مشروطین شود با
 آنها هم مرمی خواهند داشت

مکتوب یکی از اهالی گیلان

(اعوذ بالله من غضب الحامی)

جندی قبل در یکی از نزهات نامه مقدسه
 حبلالین سال ۱۶ مقاله راجع بشهات و نوبخ اهالی
 گیلان، شیراز، خراسان، اصفهان، و غیرها فراتند -
 الحق والاصاف نسبت با اهالی گیلان تا جایکه من ندیده
 نگارنده مسیوق میباشم بی انصافی شده است - و از
 مثل حضرتعالی که واقف بمخاطبات ملت گیلان و بزرگان
 این کشور چه قبل از مشروطیت و چه در حین
 مشروطیت ملت و وطن عزیز و معارف میباشید جای
 بسی تعجب است که آنان را بلفظ سیفرتی و بی حقی
 یاد نماید - این بنده که خود را یکی از دوستان آنجناب
 و هواخواه نامه مقدسه میدانم لازم دانست باین مختصر
 خاطر مبارک و قراء محترم را متذکر شود که سکوت
 چند نامه اهالی گیلان که در ایثار طای و جانف در
 قیام و برقراری مشروطیت دویغ داشته و همواره
 اعمال و افعالشان سرمشق سایر اهالی ایالات و ولایت
 ایران بود حمل بر بی حسی و حق آنان نمایند -
 همت و شجاعت اهالی غبور آذربایجان را مصدر
 بی غیرتی اهالی گیلان قرارندهاید زیرا که اسباب مدافعه
 از هر جهت و هر کجا و هر سمت برای ملت غبور
 آذربایجان فراهم بود و آماده شد، ولی بری ملت گیلان
 جز تدبیر و عقل سلیم خودشان از هیچ کسی مدد و
 کمک طلی و مهیات حربی فراهم نشد - اهالی گیلان
 بواسطه قوه دکاوت و هوش و استعداد طبیعی خود
 دانستند که هر قومی که بواسطه دیگری موفق بطلب
 حقوق خود شود - بایش و نیایش مثل حباب روی
 آب است که بادک توج راه عدم و نیستی را در پیش
 میگیرد - از این رو با قوه عقل و مشانت خود

شخص خلاف مبداد و بین جوی از السراف بحری بریشانی ظاهر شده است -

غیر (روتز) خبر میدهد که با دو صد نفر از موافقین ملای (سومالی) و جہاز جنگی انگلیسی مجدد مقابله شده - شرایط صلح ملا قابل پذیرفتن نیست چه او میخواهد که دولت انگلیس بالمره دست بردار از آن ملک شود -

(۲۴ محرم - ۱۶ فروردی)

(ملیک) پادشاه حبش تائید در (ادیبه بیبا) آمده مزاجش سالم و حبه تفریح بر (اتوموبیل) در مضامین رفته رفته گردش نماید -

مجلس شورای ملی انگلستان امروز مجدد منعقد شده - امپراطور پادشاه انگلستان در ضمن سطق افتتاح پارلمان اظهار داشتند که من قبلی از این هم ظاهر نموده ام بنوعی که در (برلن) اعزاز و احترام مرا نمودند برقام اثر زیاد بخشید و یقین حاصل شد که بین دولتین انگلیس و آلمان ترقی اتحاد خواهد شد ، و این اتحاد حبه قیام املیت لازم است - با سایر دول نیز اتحاد قلبی داریم با دولت متحده امریکا مختاره جاری است خاصه بر مسئله صید ماهی که مسجلاً اختتام خواهد پذیرفت و دوستانه این مسئله حل خواهد شد با دول فرانسه - در میان ایتالیا و اسپانیا عهد نامه تازه صورت گرفته - این عهد نامه بموجب عهد نامه سابق بکار می آید - حالت ابراف هنوز مخوف است دولت انگلیس نمیخواهد بهیچ وجه رامور داخله ایران دست اندازی کند ، ولی یقین دارد که بحدی امور داخله ایران پیچیده است که تمام ملک سلطنت مشروطه فعالی در آنجا واجب است تا مو استقام یابد و امنیت حاصل شود -

از افکاشاشا - کنونی ایران در تجارت انگلیس و روس تقاضای زیار متصرف است - از طرف بین دولتین مذکور در این خصوص مختاره جاری است - خلیل مشرفم از اینکه مناقشات (بالکان) نزدیک ابعصال است و امید قوی دارم که خاطر خواه دول مناقشات پایان رسد - بسیار خوشنودم که رعایای من کمال همدردی نامصیبت زدگان (ایتالیا) نمودند - نقشه که در اصلاحات هند کشیده شده هرکس از ملاحظه آن سرور و عقرب ملک مسوده قانونی پیش و امضا خواهد یافت ، و در ماه نومبر گذشته بموجب و عده که من باعبان و رؤسای هند دادم تصیل می شود و بدون فوق بطریق مساوات ملاحظه ترقی هر قوم و طایفه نموده خواهد شد - بسبب وجوهی چند از قبیل امداد ضفا و مساکین و زیادتی مصارف ادارجات بحری بالنسبه به سال طاضی ابعصال

پادشاه و ملکه انگلستان وارد لندن در عرض راه بطرفان سخت درچار شدند

غیر (روتز) از (برلن) خبر میدهد که برنی (لو) اظهار داشته که مسافرت پادشاه انگلستان مورث اتم آن دولت آلمان شد و امید قوی است که عقد انجمن پلتنکی دولتین مستحکم شود ، از گفتگوی بر مسئله (بالکان) ظاهر می شود که دولتین طالب املیت میباشند ، برنی (بولو) ابعدوار است که رعایا هم تقلید و پیروی از پادشاهان و مدبران مملکت خود خواهند کرد

(۲۲ محرم - ۱۴ فروردی)

پنج لیوان از خبابهای شهر (برلن) را بساها پنج شهر انگلستان نامیده اند

امپراطور آلمان نشان (گرند کراس) عقاب سرخ را در وقتی که عهد نامه مراحتکو دستخط می شد (مسیو کبون) امضا نمود

خبری از (ویانه) رسیده که پایمالی استغفای کامل پاشا را قبول و حلی پاشا را به ترتیب وزارت جدید حکم داده است

تلگرافی از اسلامبول رسیده که در مجلس شورای ملی مباحثه سختی بر خلاف رئیس الوزرا شده رای بر عدم اعتماد با (۱۹۸) مقابل (۸) داده شد ، از این حبه که مشارالیه سبب تبدیل الوزرا را خواست مفصل بیان کند امکان شد ، مجبوراً رئیس الوزرا استعفا نمود

(مارشن ایس آف لندون) وارد لندن شد در (مسیونیا) باز زلزله شدیدی شده و هماران که سلامت بود منهدم گردید ، در (سیسل) ، ایتالیای جنونی هم از هر طرف زلزله می شود

(۲۳ محرم - ۱۵ فروردی)

خبری از (عدن) رسیده که ملای (سومالی) طالب صلح است و وعده میدهد شتران را به بغارت برده مسترد درد - و دبه کشتگان را به وارثان شان بدهد -

(حلی پاشا) رئیس الوزرا شد و انتخاب سایر وزرا را بدین طریق نمود - رفعت پاشا سفیر لندن وزیر خارجه - علی رضا پاشا وزیر جنگ - وزیر بحری نیز موقتاً خواهد بود ، فعلاً فلیه انجمن اتحاد و ترقی شد ولی قیام این فلیه تا کی باشد معلوم نیست و اوضاع خلیل مشفوک است - اگر مزول کردن کامل پاشا وزرا را خلاف قانون بود نشایدن مجلس معاذیر کامل پاشا را هم خلاف قانون است - علاوه بر این قرانت تلگرافات المهران بر خلاف دولت را در مجلس هر

(۲۶ محرم - ۱۸ فروردی)

§ خبر روتر از طهران خبر میدهد که اوضاع شهر انقلاب بسیار عظیمی را می نماید ، بلکه از سفر اقبه نامه برای رعایای خود اکتفا داده است

« جبل اللئین »

چنان تصور می شود که از طرف بختیاری که تا کاشان و قم را گرفته اند حرکتی بجهت طهران نمودار گردیده و یا از گیلانات قشون ملی رو بطهران آورده و اهالی نیز از این خبر بیجان آمده اند ، در هر صورت باید منتظر مهاجمه سخت بر طهران بود این واقع گویا سخت تر از جمیع وقایع باشد ، چه تا امروز سفر باغلات طهران چنین اهمیتی نداده بودند

§ باجمله پنج هزار سوار برای قبضه طهران و محاصره اردوی ناخ شاه کافی است چه تمام اهالی شهر با آن قوه ملیه که از خارج وارد شود معیت دارند گویا قسمت چنین شده که نقشه پاریس در طهران نمودار شود

(۲۷ محرم - ۱۹ فروردی)

§ وقایع نگار طمس از طهران خبر میدهد که شمع الساطه برادر شاه از اروپا وارد رشت شده مشروطین بر سر او را گرفتار نموده نجات وی را بادای هزار لیرا موقوف داشته اند

« جبل اللئین »

این خود پلنیک است چه شمع الساطه اولین مخالف با شاه بود درین موقع اهم نتیجه اراده آمده بد معلوم خواهد شد ، اشهار خواستن هزار لیرا از او فقط برای بدام کردن محامدین گیلان است

« تردید تلگراف روتر »

در ۱۲ فروردی خبر روتر از طهران اشاره با انقلاب نزد و پناهنده شدن یکصد زن و بچه فارسین از بیم قارت سواران بختیاری را نوشته بود - تجار نزد مقیم بمبئی بمحرد ملاحظه این خبر تلگرافات عدیده به نزد عوده جوانهای متعدده بآنها رسیده است که نزد امن و خبر محسن زنان و بچه گان فارسیه دروغ است ، و اهل یزد و مات فارسیه هرگز چنین تصور واقعی در حق اهالی بختیاری که جلسای خویش را در راه آزادی و آسایش این ملت گذارده می نمایند ،

ایرانیان مقیمین بمبئی در انجمن وطن خواهان ایران پس از استماع اخبار ملت پرورانه آقا سید مصمم السلطنه جمع شده تلگراف تبریک عرض نمودند ، دو یوم قبل با کمال مهربانی و عطوفت جواب ارایشان رسیده و مابه بسی امیدواری گردید ، معلوم می شود که مستبدین طهران محض بدنام نمودن سواران بختیاری در انتظار خارجه و نفرت ملت از آنها این افواحات کاذبه را بمخبر روتر گفته اشاعت داده اند

مصارف زیاد خواهد شد ازین رو بر میزان مصارف امسال تکرر و تدبیر خیلی لازم است ، و نظر بر این مشاغل حروف اینست که صرف اوقات و قوانین دیگر زیاد نتوان کرد - دو یا سه مسوده قانون جدید پیش خواهد شد -

(۲۴ محرم - ۱۶ فروردی)

§ (ستر بنفور) درباره سلق پادشاه انگلستان در خصوص نقشه ترقیات هند اظهار داشته که برای وضع قوانین بسیاری از امور باقی است ، میبخواهد مطلع شود که از حالا به مجلس ملی تفصیلاً خبر داده شود ، فقط از بحث بر مسوده قانون قائده متصور نیست بلکه باید بر تمامی امور بحث شود ،

در خصوص ایران اظهاراتی را که اغلب حضرت نموده مزید بر تردد گردیده ، در يك مملکت شرقی از تحکم دولتمندان انگلیس و روس اجرائی قانون مشروطه نمودن بنظر می رسد که عیبی های آن مملکت رفع شود ، فقط از تزیین و اصلاح کمرکات بهبودی برای بیکاران خواهد شد

« تلگراف روتر راجع ایران »

(۲۲ محرم - ۱۴ فروردی)

§ خبر روتر از طهران خبر میدهد که دو روزبان قشون و سه توب از طهران بجهت قزوین که بجهت راه رشت است فرستاده شاید غرض این باشد که انتظار موقع عوده حمله بر رشت نمایند

« جبل اللئین »

هفته گذشته در ضمن خبر فتح رشت بود که چهار صد نفر با يك توب حرکت کرده اند ، معلوم نبود بر رشت یا از رشت ، از این تلگراف معلوم می شود که آن چهار صد نفر با يك توب قشون ملی بوده که برای تصرف قزوین حرکت نموده و دولت برای جلوگیری آنها در تصرف قزوین این دو روزبان و سه توب را فرستاده است ، قزوین دروازه طهران و اهالیش تمام مشروطه خواه اند و بین راه واقع شده به تبریز هم از قزوین می رود عنبریب قزوین به تصرف ملت آمده طهران تحت محاصره حقیقی خواهد درآمد

(۲۴ محرم - ۱۶ فروردی)

§ خبر روتر از طهران خبر میدهد که در لرستان زلزله شدید تر از زلزله (مسیلیا) واقع شده تخمین شش هزار انسان و دوازده هزار جاریان تلف شده اهالی لرستان دسته دسته به شهر بروجرود می روند و از دولت مساعده می خواهند ، شصت پارچه ده زیر و بالا شده نفوس لرستان کم بوده و ره تلفاتش پیش از مسیلیا می شد

المبتدیان

کلیه امور اداره با

مدیر کل مؤید الاسلام است

هر دوشنبه طبع

و سه شنبه توزیع میشود

هر یکشنبه

ایران و افغانستان

۲ قران - - ۲۵ قران

عثمانی و مصر

۵ مجیدی - - ۳ مجیدی

ایران و دولتین انگلیس و روس

ایرانیها بدانند که وطن عزیزشان ایران امروزه آن اهمیت موقع را حاصل کرده که نظر باعرض و منافع پانچیک با دو دولت قوه مسلحه در امور داخله آن تصرف نتواند نمود. چه منافع مشترکه دول در ایران اهم از اقتصادی و سیاسی درین دوره بقدری کسب اهمیت نموده که هیچیک از آنها نمیتواند صرف نظر از روی بماند. مسأله دخالت یک با دو دولت طبعاً رافع منافع مشترکه آنهاست. ازین رو ولو برایار هم در حفظ حقوق حقه خود سکت ممانعت یا عاجز باشند. دول سائر از منافع خود سکت نتوانند ممانعت کنند که ایرانیان را از عدم اطلاع بر اوضاع سیاست و مدائن علم و قوای مادی و معنوی و رفاه و خوف بچنان از دخالت غیر مشروع در امور داخلی در امور داخله ایران در قلوب آنها ساری گردیده. و این سرهویت ممکن است سدمه عظیمی بر حقوق آنها وارد آرد. چنانچه ما درجه هم آورده است پس دامیان ایران راست که این عیبده مضره را مدللانه از کله ایرانیان بدر نموده در انبساط این مدعا لواج مخصوص اشاعه دهند. من جمله لایحه است که در چهاردهم ستمبر ۱۹۰۷ سفرای دولتین روس و انگلیس مقیم طهران رسماً بوزیر خارجه ایران تقدیم نموده اند و ما عیناً ترجمه آن را مینگاریم

لایحه مذکور

مناً حقیقی دولتین روس و انگلیس از عند مشاهده این است که بهیچوجه دخالت در امور ایران نه بماند و برای همیشه اطمینان میدهد استقلال نامۀ ایران را. نه تنها آنها را خیال هیچگونه مداخلت در امور داخله ایران نیست بلکه منظورشان ازین معاهده این است که مانع باشند هر یک هر دیگر را از هر گونه تهاجم جوی در مداخلت با امور ایران و دوستانه همراهی صادقانه نمایند در بهبودی و ترقی ایران. دولتین امیدوارند که دولت ایران برای همیشه از بی مداخلت خارجه آوده ماند.

و بن نکه را بهترین موقع برای اجرای اصلاحات امور داخله خود هر قومی که صلاح داد آراداه اخذ تدبیر نماید و این مسلك دولتین هم برای ایران وهم برای تمام عالم مفید ثابت خواهد گردید

•••

این کده اهم باید دانست که دخالت در امور داخله یک دولت در صورت این نیست که قشون وارد نمایند. بلکه ورا بجهت کنند. اصلاحات جبریه پیش کردن. یا کسان خود را ناظر بر مواد اصلاحیه قرار دادن. و امقا کفرس خواستن. و یا سفر و قوانین آنها در حق و معمولات ددن و یا مجبور ماستقرض کردن. تمام دخالت و مخالف با این لایحه رسمی است

تر جمیع حقوق استقلالیه شش هزار ساله ایران هم صرف نظر شود. امروز که دولت ایران را با د جمیع دول بدون اختلاف مشروطه مسلم است. و میتواند از روی همین لایحه رسمی بلاواسطه و بواسطه دول سائر و مجلس حکمت لاهی دست امتناع بر صلاحات دولتین انگلیس و روس زده رد نماید. دولتین را در مقابل آنها هیچگونه جواب معقولی نیست. بر فرض که شاه را هرگونه مداخلت راضی بماند. و سلطنت مشروطه بدون امضای پارلمان هیچ امری از امور اصلاحیه صورت نگیرد. و باید حده سببی که روسیان درباری در برهم زدن مشروطیت ایران سببها نموده و رنگها برآب زدند این بود که شاه در دست آنها (کلمت بین بدی الفصال) است. آنچه نخواهند نام مقبولانند. ولی در مشروطیت سلطنت قبول شاه بی نگر. و مسلم است که ملت تسلیم بخواهشات آنها نمی شود. مات ایران امروز باید ملتفت این نکات بتذکی بوده و بر حقوق خویش از روی بصیرت کس اطلاع نماید و با کمال قوت قلب هر دولتی که میخواهد اندک دخالت در امور داخله آنها نماید برونست کند. و یقین داند که چون سلطنت ایران با جماع دول و ملل عالم مشروطه است اثر برونست های ملی بدرجات شقی

پیش از اثر کلام سفارت فوق‌العاده میباشد که شاه اروپا فرستاده است

امروز ملت ایران راست که با منتهای هوشیاری نگران امور و اعمال رفیقای خارجی خود و ملتت نگارشات-حراند معتبره فرنگ باشند، که اگر برخلاف واقع و مخالف حقوق آنها چیزی بنویسند یا بگویند و با حرکتی مخالفانه نمایند فوری حلو آنها را گرفته و تردید کنند، مذاقه در تلکرافات (روتز) و (اژاس) هم لازم است و اکاذیب آنها را باید زدید کنند که اثرش از قلوب عامه زائل شود، و بزبان نرم و اظهارات جبر خواهره همسایگان در وساطت و پیش نمودن اصلاحات، سعادت کافرس و استقرائش و امثال آن تن در ندهند که رضایت ملت و دخالت آنها در امور داخله ایران محقق نمیشود

اینها که گفتیم تمام از روی قانون و حقیقت است، حالا به بلیغ که دولتین روس و انگلیس اگر صرف نظر از انصاف و حقیقت عوده هوای ملک گیری میخواهند قوای جبریه خودشان را در ایران صرف نمایند میتوانند یا نه؟ بقیده ما بلکه مطابق آراء تمام سیاسيون عالم نمیتوانند، باین معنی که موانع قوی در جلودارند

اول - مانع خارجی است یعنی دول خارجه مانند فرانس آلمان عثمانی اطریش حق امریکا و غیره، چون حقوق مشترکه اقتصادی و سیاسی در ایران دارند بحال است دست بروی دست نهاده بگذارند دولتین روس و انگلیس ایران را بین خود تقسیم نمایند، و با اتفاق سیاسيون این نکته یکی از موانع بزرگ دولتین در مداخلنهای جبری ایران بشماراست، قول یکی از سیاسيون انگلستان «بیضا یک کف از خاک ایران دریای خون در اروپا جاری می سازد»

دوم - موانع عدیبه داخلی روس و انگلیس است، باین معنی که مداخله مساعده در ایران جنگ سی ساله را رایی دولتین روس و انگلیس دعوت مینماید، جراند انگلیس منفق الکلمه اند که با این حیجان ملی ایران و قیام هر طبقه از طبقات ایرانیان بحفظ حقوق ملی خود دخالت دول اجنبیه آنها را فوری آرام خواهد نمود، بلکه بر حیجان آنها افزوده خواهد شد وقتاً در آن حال رؤسای روحانی ایران که تاکنون در حفظ حقوق رعایای اجنبیه و صایای اکیده نموده این مداخله سیاسی خارحیان را لباس مذهبی پوشانیده و با حیجانیکه امروزه در عوالم اسلام عودار است هیچ بعید نیست واقعات صلیب دوباره در عالم تازه شود، مسلم است که درین صورت هم تمام دولیکه دارای رعایای اسلامی اند در ایران که سهل است در داخله خود

هم دوجار مشاکل عظیمه خواهند گردید، و اندک اختلافیهم که اکنون بین ایرانیان باسم مشروطه و مستبده پایان است در مقابله کفر و اسلام از بیسان مرتفع خواهد شد، و چون بست ملیون نفوس شجاع جهانگیر ایران که در تاریخ عالم ضربالتل اند در احقاق حقوق سیاسی باسم مذهب دست بسلاح نمایند ممکن نیست فیصله چنین جنگ قبل از سی سال آهم بعد از ائتلاف مایونها فثون و حساره ملبارها لیره بشود، علاوه بر اینکه چنین جنگی مخالف با اصول اقتصاد است و هیچ طایفه اقدام بدان می نماید امروزه موانع داخلی دولتین روس و انگلیس آنها را اجازه چنین اقدامی نمیدهد، چه محاکم وسیعه روس هرآن مستعد همه گونه انقلاب است، اگر روس خود را در ایران مشغول دارد قطعاً بدتر از ایام جنگ ژاپون انقلابات داخلی روس عود خواهد نمود، همین قسم است حال انگلیس در مصر و آیرلند و هند، هرکس از انقلابات مادی و معنوی ملک داخله این دو دولت کاملاً واقف و بر اثرات سیاسی طرف به مقتضیات آینده دول باشد، یقین خواهد نمود که دولتین روس و انگلیس قادر بمداخله مساعده در ایران می باشند، و دولتین هم تاکنون چنین سخنی را بزبان نیاورده اند، نهایت درمواقع تشریحی قبولادن برخی اصلاحات استقلال بر باد کن ملت ایران که دخالت بدون قوه جبریه است میکنند که اگر ما مجبور شویم در حفظ حقوق رعایای خود مالا و جانا خواهیم کوشید، و بوضعیکه ملت ایران تا امروز با رعایای خارجه پیش آمده اگر من بعد هم پیش آید قانوناً هرگز چنین موقفی برای آنها پیش نخواهد آمد

درین مقام باید ملت در نکته را از مد نظر وقت دور ندارد، یکی آنکه دولتیان را موقع احصاف و زیادتی، خارحیان ندهد چه دولتیان از دبر یاز بان خیال مستعد، و تلکرافیکه شاه بعین الدوله رده بود و اخبار (رج) او را درج کرد و همان سبب اخراج وقایع نگار وی از طهران شد دال است بر همین نکته

دیگر طالع و از روی قانون بین الدولی حقوق همسایگان خود را در خاک خویش معین نمایند تا معلوم شود که محفظ حقوق رعایای خویش تا چه اندازه وجه درجه مجازاند، هموم دیپلماتهای فرنگ مانند اسپان سر کند و تا جایکه جلوشان گرفته نشود میدوند، لذا بمصداق علاج واقعه قبل از وقوع هم باید حدود رعایای خارجه از روی قانون بین الدولی در یک محاکم مشروطه بر طبق معاهدات خصوصی یا عمومی معین باشد، و هم ظاهر گردد که در کدام موقع همسایگان

می‌تواند دعوی حفظ حقوق رطایب خویش را پیش بیاورد تا اسباب جیبی و بهانه جوی مرتفع شده، هم ملت بحفظ حقوق رطایب خارج تکلیف خود را بداند، و هم همسایگان به اتهام و بهانه حفظ حقوق رطایب خویش نتوانند الزامی بملت دهند.

از جمیع این مطالب هم هرگاه صرف نظر شود این نکته مهم را باید دست که بهمان اندازه که دولت روس مائل در مداخله ایران است ملت انگلیس بر مبل است، و اینکه ملت انگلیسیه از ملك گیری بدشان آید یا از طریق حریت پروری آزادی ایران را طالب باشند، بلکه دخالت مشترک انگلیس و روس در ایران ولو فعلاً دوستانه باشد مآلاً ایران را کاملاً قبضه روس دادن است. چه انگلیسان معادل روس در ایران فتون حاضر نتواند نموده و ممکن نیست مداخله مشترک دو ملت در ایران تا آخر دوستانه باقی ماند، هرکس آشنا بحراند انگلیسی باشد عقیده ملت انگلیس را در مداخله مشترک با روس بخوبی ملتفت شده که عقیده آنان اگر انگلیس راضی بدخالت مشترک در ایران شود رحمت یکصد ساله سیاهیون انگلستان زحلوگیرهای روس در حله بر هند طامل و باطل میگردد، و درین دوره انقلاب هند دشمن دیرینه آرا ارجهار طرف دعوت نمودن است، گویا سر ادوردگری همچو تصور میکرد که بعد از آن شکست روس و معاهده با انگلیس از خیال هند بیرون خواهند بود، ولی اقدامات اخیر روس در ایران و تکالیفیکه درین اواخر در دخالت امور داخله ایران انگلیس نموده معلوم داشت که روسها هنوز بخیالات اولیه باقی اند، حالا باد بزخم انگلیسان خورده دانستند (فیل شارا هندوستان رباد رفته) این است که تا درجه مناسبت سیاسی هم درین موضوع بین دولتمن پیش آمده و هنوز هم مرتفع نگردیده است چنانچه دولت انگلیس تمام مجوزات روس را در دخالت مشترک با برار رد نموده، و آخرین فصله خود را بر حسب تقرر سر ادوردگری در پارلمان ۲۵ فروری بدولت روس چنین اطلاع داده است

آخرین فصله دولت انگلیس در امور ایران دولت انگلیس بدولت روس اظهار داشته که شاه را باید آگاه نمود ~~صک~~ تا وقتی سلطنت مشروطه را منظور نه باید مبد میبجو که تأیید از دولتمن روس و انگلیس نداشته باشد، و دولتمن در حفظ مناسبت خویش بطریق خود اقدام خواهند نمود، و گراستقرضی برای ایران ضرورت شود تا زمانیکه شاه قانون اغاب وکلای پارلمان را منظور نماید اظهارش بی‌فایده است این آخرین جواب دولت انگلیس باسم شاه بدولت

روس است، و گویا باین جواب تمام مجوزات دولت روس را من باب دخالت مشترک در امور داخله ایران رد نموده است، افسوس که سر ادوردگری پس از هشت ماه از مقاصد دولت روس در ایران واقف گردید، و آنچه ما در آغاز امر مینوشتیم حالا حراید انگلیسی می‌بویند، و چنانا اگر دولت روس اودامی حز این نماید مناقشه دولتمن روس و انگلیس در معاملات ایران بالا خواهد گرفت و در هر صورت برای ایران مفید خواهد بود نه مضر آنچه نوشتیم، خیالات ظاهری سر ادوردگری وزیر خارجه انگلیس است، باطنش چه و سپس چه اقتضا نماید من بعد معلوم خواهد شد

در هر صورت بهترین مواعی برای ایرانیان در پیشرفت مقاصد ملی امروز است چه تا وقتیکه روس زمانتات بالکان کاملاً فراغت نه نماید اطمینان خاطر نتواند متوجه مسائل ایران شود، بیک مناقشه بالکان روس را در تشدد حریت انداخته و نفوذ و اقتدار کنونی روس در بالکان که رفته رفته دارد نابود می‌شود تر رحمت صدساله و جنگهای عظیمه و خسارات مایارها لیر است، ازینرو امروزه بیشتر توجه روس بطرف بالکان میباشد، ایرانیان راست که عاجلاً قوای ملیه خود را جمع نموده بر مرک مقصود سوار شوند، یعنی بسرعت برق و باد طهران را قبضه نموده پارلمان را منعقد نمایند، همینکه مرک مقصود سوار شدند ولوروس را بالکام فراغت حاصل کند دیگر کاری از پیش نتواند برد

عقیده سیاهیون خیرخواه ادا شایسته نیست که مملکت را باین حال تذبذب باقی گذارد، تا کم کم بهانه بدست خارجیان اوفتد، این واضع هرج و مرج و این حال امانی فقط تا وقتی است که پارلمان در طهران منعقد نگردیده، همینکه پارلمان دائر شد تمام آنها از آسیا خود هداقتاد، راه‌ها اس، تجارت، حاج، عدالت بار، جان و مال رطایب خارجه از هر صبه محفوظ، نواب بهاه هم روی اجاب بسته خواهد گردید امروز که قوای ملیه ~~مکمل~~ است و هیچ مانع خارجی هم برای ملت در پیش نیست اگر این موقع غنیمت را از دست دهیم خوف آن است که در آینده کف افسوس ساج در حالتیکه سودی نه بریم

وقایع نگار ما از خراسان

(۹ محرم ۱۳۲۷)

اقلبات خراسان بهمان وضعی که سابق نوشته ام پیشرفت می‌نماید، خط بسیار شدیدی از طرف هیئت مخصوص معاهدین به نواب والا رکن الدوله فرماقرمای ایالت خراسان نوشته شده بود، از حسن تصادفات

با تملیقه نصیحت آمیز جنابالی توام بایشان رسید
چند یوم. این ایالت تلگرافی به حاکم درجز هوده
دستور العمل داده بود که در قلع و قمع اردوئی که
برسات جناب آقا محمد آقا حسین زاده است بکوشد ،
این تلگراف عیناً دست مات افتاد و این حرکت
شاهزاده مخالف با عهد و بیثقی بود که در ۱۷ ذیحجه
در خودگی مات هوده بود ، سواد تلگراف را با خطی
بسیار تهدید آمیز برای او فرستاده یکدفعه حکومت
حواس خود را باخته ، مظنون است که همین دو سه
روزه آواز بسیار مهیبی از خراسان بمسامع طالبان
رسید ، اغتشاش اطراف خراسان مزید ترقه قوا سی
حکومت شده چنانچه مقداری سواره و پیاده با یک
عراة نوب به تربت حیدریه فرستاده شد و قدری هم
بدرجز و مقداری نیز بقوچان و غیره رفته ، در تمام
نقاط خراسان بلای بلوا بالا گرفته است حکومت های جز
هم سخت مشوش و مضطرب اند ، اردوئی ملی درجز
قوی و همه روزه از خارج و داخل بر تکمیل او
می افزاید وساعت بساعت از استعداد حکومت کاسته و
میگاهد ، از اقیانامه ها و اوراق مهیجانه شهر
خراسان بملو است ، چیزی که خیلی بر حسارت اهالی
خراسان افزوده صورت سؤل و جواب است که از
حضرات آیات الله نجف اشرف ستازی رسیده و انتشار
یافته است ، از جمله شرایط ۱۷ ذیحجه یکی این بود که
اهالی تا رسیدن حکم ثانوی حضرات آیات الله نجف
اشرف که صدق احکام سابقه باشد دست از با خطا
نه نمایند ، صورت سؤل و جواب منتشره بموجب
ذیل است

سؤال از حضرات آیات الله

(نجف اشرف)

بسم الله الرحمن الرحيم

حضور مبارک حضرات مستطاب حجت الاسلام
والمسلمین آیات الله فی العالمین ادام الله رکات وجودهم
الشریف جسارت و تصدیح میشود که احکام لثقی و
تلگرافی صادره از آن بزرگواران و سایر حجج
اسلامیه در وجوب استقرار مشروطیت و لزوم همراهی
یا مجلس مقدس دار الشوری ملی و اینکه مخالفت با آن
احکام عباد و محارپ با عام زمان است و وجوب دفع این
شاه سفاک حیار و حرمت دادن طالبات پگاشتگان او
که عکس برداشته شده در تمام بلاد منتشر است بعضی
چنین را نمود کرده اند که این احکام محکمه از آن ناحیه
مقدمه صادر نشده ، برخی از مفرضین چنین اظهار داده اند
که خدای نکرده تبایل رأی آن موالیان را حاصل

گرفته است ، لهذا از آن بزرگواران استدعا میشود که
حقیقت حال را بخط شریف مرقوم و بامر مبارک مزین
فرمایند که تکلیف عامه مسامین معلوم و کذب مفرضین و
مفسدین بر تمام طالبین ظاهر گردد ادام الله ظلمکم علی مفرق
المسامین ، بجنبه هشتم ذیحجه الحرام سنه ۱۳۲۶ هجری
صوت جواب حضرات آیات الله
(نجف اشرف)

بسم الله الرحمن الرحيم

احکام مزبور جمیع و ازین خدام شریعت
مطهره صادر و تکلیف عامه مسلمین و قاطبه متدینین
اتباع احکام و امراض از تشکیکات و اکاذیب مفرضین
است ، در چنین امور واضحه و ضروریات اسلامیه
تبدل رأی یعنی چه ، و با اشغال احکام و صورت
تکرات مزور ، بر این خطوط و این خدام شرع انور
چه جای تشکیک است

(ایدم الله تعالی نصره و نبت اقدامکم)

(الاحقر الحان محمد کاظم الخراسانی)

بسم الله تعالی

لی احکام مزبوره جمیعاً صحیح و از این خدام
شرع انور صادر و تکلیف عامه مسلمین عمل بر طبق
آن و امراض از اینگونه اکاذیب و تشکیکات است
(الاحقر عبده المازدرانی)

وقایع نگار ما از طهران

بسم الله تعالی

اوضاع این شهر بقسمی برایشان شده که هیئت
موجوده دربار هم بسجز خود قائل و از عهد تأمین
و انتظام بیرون نتوانند آمد ، فقط ابانکوف ، امیر بهادر
و شیخ فضل الله و چند نفر از جمله خلوت دور شاه
جوان را گرفته کارها را هم روره برایشان تر می نمایند ،
تمام بازبهای دربار از روی نقشه (مسیو هاردنک و بیج)
سفر قایب روس است ، روسیان درباری و بایندگان
روس ادا پیروی از حبسات دربار روسیه نمی نمایند
و اعتنا بمعاهده روس و انگلیس هم ندارند ، خصوصاً
از بعد حرکت (مسیو هاردنک و بیج) جانشین وی
پیش از پیش دخل در معقولات میدهد و هم قسم
راه نمان درباریان جاهل می باید

نمایندگان روس بدربار اطمینان داده بودند که اگر
شاه از راعش در آید و مشروطه را باطل کند و
صورت اصلاح ظاهری بکارها داده شود دولتم روس
وانگلیس حایت از شاه نموده قرض هم خواهند داد
و دول سازه هم در ابطال مشروطیت هیچ عنو

تخواهند آورد این بود سبب برهم زدن مشروطه همان قسمها که میدانید و صورت اصلاح کارها را هم در انعقاد يك مجلس درباری صلاح دیدند ، وعلاء اللک را هم بسفارت فوق العاده باسماهی خلک بدربار روس و سائر دول فرستادند به دو غرض

اول اینکه تدبیر استقراضی بقبول هر شرط نمایند دیگر بسیاسیون دول و جراند معتبره فرنک قبولانند و حالى ماینده ابرایها قابل مشروطه نیستند ، واصلاحات موجوده برای ترقی ایران بهترین وسیله است ، در پیشرفت این دو مقصود ضمناً تدابیر چند اتخاذ نمودند که من جمله توجه شاه را باصلاح محاسن درباری و سرگرمی و کلا در کار و خود نمانی و - و - از طرف دیگر در بدنام کردن ملت کوشیده شهرت انداختند که دو سه نفر بشکل طایفه در اطاق مخصوص شاه وارد شده شایک نمودند یا آن آب و آهائیکه شنبه ابد و حال آنکه ادا اصلیت نداشت ، و تکرارده هائوقی را که بیان می نمایند شایک شد خدمت شاه بوم و بیچوچه این خبر واقعبت ندارد و سفرا هم همه این بازی را فهمیده احدی باحوال پرسى نیامدند از بس شور بود حق زار و زور روس هم که قرار بود درین گونه واقعات میدان را گرم دارد و اظهار تشکر بشاه نماید نه نمود باطله این تدابیری است که روسها یاد درباریان میدهند تا شاه را مظلوم و ملت ایران را انار شیبست و ظالم جلوه دهند ، و همین تدابیر را هماره روسها در محاکم خود اتخاذ می نمایند و ملت روسیه را به نهبز و انار شیبست مشهور می کنند ولی حالا دیگر کار ازین اشبه کارها گذشته است

از طرف دیگر چون (فونسل آف استیت) هم از اصل مصنوعی بود همه روزه از اهمیتش کاسته و بیگانه ، چنانچه اسرور مینوان کآن لم یکن اش بنداشت ، حق اعضا فونسل مذکور در خلوت که هم میرسد هم دیگر را تا مخر می نمایند

بن گیر و دار سعد الدوله دعوی نمود که اگر من برخارجیه شوم تمام کارها درست می شود ، روس را همچو بکنند یا بکنک خود میکنم ، انگلس را چنان در پیچ و خم سیاست خوبش می افکنم ، آلمان را با اشارات اامل پلئیکی برقص در می آورم ، عثمان را بیک

تشر نرکی یا توب کانی از میدان بدر می نمایم ، قوت از شش جهت رو بشاه خواهد آورد ، پول از چهار جاب بجزئیته شاه خواهد ریخت و چه ، و چه ،

این بوده ما هزاران ارمان و امید سعد الدوله وزیر خارجه شد همینکه بمسند وزارت جایگزید بدو بعضی اردیلو ماتما خود را جمع کرده تا اینکه با منتهای مضاحت و قیاحت بوقایع نگاران اخبار روسی سرآ و علناً اظهار داشت که محبت ایران به تأییدت سری و عانی دولت روس است ، همان آن سیاسیون از هم واز شده گمفتند مضاحت وزارت بنامی معلوم شد و فهمیدند که این ذات شریف هم حیرت گیر نیست ، از طرف دیگر دوبارهها هم دیدند که از سعد الدوله کای پیشرفت نکرد زبان بطمن و ملامتش گشه دند خصوصاً امیر بهادر که قطن بیرون دهانش میباید تا این همه شازکی ملک دیگر ریخته میگوید که تا تمام وررا بیرو و طام خیالات من نباشند کاری از پیش می رود ، بزبان یانیکی میگوید تا من رئیس الوزرا یا صدراعظم بشوم هیچ کار پیشرفت نخواهد نمود ، با اینکه امیر بهادر مخالف است ، ولی چون سر رشته از دست شان گم شده بعبد نیست این آخرین آرزو هم بدل او نماید یعنی رئیس الوزرا یا صدراعظم هم بشود ، چه شاه پیش از همه در کار خود در طنده و یک جبهه جاروب هم انکال می نماید ، سعد الدوله چندین رنگ بآب رده ولی متأسفانه یکی از آنها هم نگرفته است ، اول خواست شاهزاده ظل السلطان را بطهران عودت دهد و از پول وی رفع برخی نواصی بشود و این خیلی خوب خیالی و مدنی هم مخابرات جاری بود ، تا اینکه او هم راضی بر رفتن وار شده براس حرکت وارد پاریس شد ، مابندگان دوایین روس و انگلس رسماً اظهار خوش وقتی نموده و باو حالی کردند که اگر سعد ایران دارد ضاحت عالی و جانی هم باید از خود شاه تحصیل نماید ظل السلطان تا کراف بشاه رد جواب آمد جلال الدوله را هم همراه بیار و عاقبت صرفه خود ا با بدن ایران ندید ، ولی همه قسم او و جلال الدوله استبداد حوامی خود را بشاه و دربار بلکه به جمیع عالم ثابت نموده نهایت جیان و پول دوست است از خوف اینکه پول از او بگیرند نمی خواهد بطهران برود ، ظل السلطان علناً

از تدارکات عظامه مصمص السلطنه خبر بدبار مبرسد ، و بند دلشان گسیخته می شود ، همیشه بداید که از خوف بختیارها دارند در شهر طهران و باغ شاه و فرحباد سنکر بندی میکنند ، و فرما فرما هم با مصمص السلطنه مشغول بزبان بازی است که بلکه روی خاطر او را وگرداند ، ولی مع تأسف همان جواباتی که عین الدوله و امیر بهادر از ستارخان شنیده فرما فرما هم از مصمص السلطنه می شنود ، در همین گیرودارها شیخ فضل الله را میگویند یکی از آدمهای خودش گلوه مزید ، و از رشت خبر رسیده که حاجی خانی را هم یکی از خواصش با (بیب) برانده است .

این اخبارات مزید بر تشویش درباریان گردیده حتی لیاثوف و امیر بهادر هم از پیشرفت استبداد در ایران حالا دیگر مأیوس شده اند .

گیلان و مازندران و استراباد تا آستارا قیام کرده و متعذر شده اند ، محبت ترک که مهبج سری و محرک عقی این مبعوض و قیام ملی جناب نصر السلطنه سپه دار اعظم است ، و این خبر بیشتر اسباب تشویش درباریان شده از چند جهت

اول آنکه سپه دار اولین شخص ایران مدر و مائل و متمول و با اقتدار است ، اسرور در تمام رجال مانند سپه دار باوجود و پاداش کسی را نداریم ، حیاة این راد مرد بزرگ از مشروطیت خیلی رفوای ملیه افزوده است ، دیگر آنکه آنچه آلات حرب و قورحاه باید شاه وارد ایران باید از طریق گیلانات است ، فعلا از چهار طرف بقسی طهران احاطه شده که يك فنگ و يك فنگ دولت نمیتواند وارد باید ، از جنوب سیاید بختیارها میگیرند ، از شمال به تصرف احرار آذربایجان یا گیلان و استراباد می اوفتد در شرقی یعنی اسرحد خراسان آقا محمد آقا حسین راده رئیس المجاهدین جلوگیری میباشد از تعداد هم احرار همدان و غیره که تازه قیام کرده حلو میگیرند ، این نکته خیلی برآس دولت افزوده است بنا بر احکام حضرت آیت الله عالیات یکدینار وصول نمی شود ، از تکرکات آذربایجان و گیلان و غیره هم که قبضه احرار در آمده دیناری باید بیست دولتن روس و انگلیس هم در استقراضی جداً جواب یأس داده اند و این جوابهم بیشتر بواسطه پروتست های ملی و قیام

عمومی ملت و احکام صریحه حضرت آیت الله نجف اشرف است ، ورنه ابتدا دولتن راضی بودند و حسی بشاه داده و ماطر خودشان را بر پایدات ابراف بگارد ، و آتوقت ما ملت ایران را دیده دانستند که خیالشان حالا که قیام تمام ایران را دیده دانستند که خیالشان درست پیوده ملت ایران زنده است

به صورت اسرور گذران دوبار بمحاسلات کرک خلیج فارس است ، و اگر این رشته هم قطع شود ، طباً بدون مقاله با خصم اردوی باغ شاه منتشر میگردد ، اخبار لارستان پیش از آنچه عرض توام نمود درباریان را متشوش داشته ، چه خوف آن دارد که اردوی لار فارس و سواحل را تصاحب نموده این حزن مؤثوره مخور و میر هم از آنها قطع شود

درباریان یقین دارند ، که بعد از بودور از چهار طرف طهران اردوهای ملی محصره خواهد نمود ، و اهالی طهران هم قیام خواهند کرد ، مشکل این حالت که راه فرار هم ر آنها مسدود شده ، ثابت اگر راه فراری برای خود نتواند پیدا نماید همان سوارت روس است و بس ، فعلاً پشت گرمی آنها لیا کوف است ، ولی کم کم دارد رعب لیا کوف از قلوب هل طهران خارج می شود ، چه رسماً توکری روس را ترک گفته ، مردم از او محض روس میترسیدند ، حالا حکم یکی از خارجیان بولر شاه را درود و اگر هم گفته شود روس را حق هیچگونه بار حواسی نیست ، جبروت اهالی بر مرعوبیت شخص لیا کوف افزوده حاق بر این تنها بدون خوف در هر نقطه شهر حرارت می نمود ، و این ایام با فزایق رماذ خود را حط می نماید ، مرعوبیت لیا کوف ظاهر میدارد که رین و بندار او هم راسیه اداره استبداد کاری ساخته نیست ، لیا کوف چون میداند حتماً عمارت باید مسئله سختی با عدم استمداد دولت با ملت به باید ، بقسی مرعوبیت دامنگیرش شده است بلکه جد مرتبه حوات ایران ترک گوید ، شاه نگذارد ، مشکل تر از همه این است ، که مدعی مبلغ حکمتی طلب از شخص شاه هم هست ، بیشتر بطمع وصول این وجه مانده است - چند روز قبل به امیر بهادر اظهار داشته بود که مرا یقین حاصل شده که مدفن من ایران